

معرفی و بهره برداری از پتانسیل های گردشگری و توریسم تفریحی استان

○ شervin اسگری
○ کارشناس ارشد مدیریت اجرایی
○ عضو هیات مدیره اتاق بازرگانی کرمشاه

بروشور و پوسترهایی زیبا و جذاب قبلاً توزیع شده باشند، می تواند بسیار مؤثر باشد. البته زمانی این تأثیر قابل مشاهده خواهد بود که قبلاً با کلیه آژانس ها و دفاتر خدمات مسافرتی میدی تولید سفر نسبت به تعریف برنامه های سفر و فروش تورهای مبتنی بر این برنامه ها هماهنگی لازم شده باشد.

۴) امروزه تبلیغات در شبکه های اجتماعی قابل ملاحظه است و همچنین نتایج قابل تاملی بجای می گذارد.

گردشگرانی که از طریق انجمن میل شخصی و چه بصورت تور سفر میکنند بیشتر از طریق بروشور، مقالات چاپ شده در مجلات و روزنامه ها، پوستر و برنامه های تلویزیونی و یا حتی شبکه های اجتماعی و اینترنت تحرک به تصمیم برای سفر می شوند. به نظر می رسد که برنامه های معرفی استان کرمشاه در شبکه های متفاوت تلویزیونی به اندازه کافی نباشد. لازم است از طریق تولید فیلم و تیزرهای مناسب و پخش آنها طی یک برنامه مشخص در کلیه شبکه های پر بیننده در مناطق داخل و خارج کشور، که قابلیت گردشگری بالایی دارند صورت گیرد. در خصوص وسایل دسترسی استان در سه نوع وسیله اتومبیل سواری، اتوبوس و هواپیما با توجه به شرایط مناسب راه های دسترسی به استان وضعیت را به صورت یک امتیاز عالی نمی توان دید، چون تعداد پروازهایی که به کرمشاه ختم می شوند و یا میا کرمشاه است در مقایسه با سایر استانها بسیار محدود است و می توان گفت که بیشتر پرواز به تهران ختم می شود که باید راه چاره ای برای آن پیدا کنیم. نداشتن خط آهن یکی دیگر از معضلات در راستای راه های دسترسی به استان می باشد و این موضوع که وجود راه آهن می تواند استفاده از جاذبه های گردشگری استان را امکان پذیر نموده و سفرهای امن به این استان را به نحو مؤثری افزایش دهد. هرچند استان کرمشاه به صورت تاریخی و مخصوصاً شهر قصر شیرین، مرکز فروش کالاها و اجناسی بوده است که مورد نیاز زندگی روزمره مردم بوده و بسیار ارزاتر از سایر جاها در اختیار مسافران قرار می گرفته است، ولی در طول سالیانی جنگ این مزیت استان از دست رفته در سالیانی اخیر سعی شد تا برای شهر جواترود این مزیت بازسازی گردد ولی تأسیس بازارچه مرزی مهربان و بانه و موفقیت این دوازده بازارچه در واردات و فروش کالاهای مورد نیاز مسافران به صورت آزران بر موفقیت جواترود بسیار تأثیر گذار بود که برای بهبود وضعیت کنونی مسئولین فکر راه چاره ای باشند به عنوان نتیجه گیری در پایان می توان گفت برای دستیابی به هدف حاکمتر جذب گردشگران به استان و استفاده حاکمتر از پتانسیل های گردشگری در استان باید نکات زیر را مورد توجه و بررسی قرار دهیم:

۱) برآورد میزان تقاضای گردشگران برای اقامت شبانه در استان کرمشاه
۲) در درجه اول راه های دسترسی و وسایل دسترسی به استان و بعد به امکان تفریحی - تفریحی - رفاهی و ...
۳) امکانات رفاهی بین راهی (که در حال حاضر رشد منفی دارد)
۴) وجود جاذبه شهری و مهندسی شهری و بازارهایی برای خریده سوغات، صنایع دستی و تجارت چمدانی
۵) آثار و جاذبه های طبیعی، کوهستان ها، رودخانه، جنگل، سراب ها و ...
امکانات گردشگری روستایی و روستاهای گردشگری (توجیران، هجج، شالان، پیران و ...)

از دیر باز استان کرمشاه مقصد گردشگران داخلی و خارجی بسیاری بوده است. وجود نهادهای محلی و سابقه تاریخی تولید و اشتغال و یا برخورداری از شرایط محیطی برای رشد و نمو یک فعالیت می تواند خبر از وجود مزیت نسبی بدهد. با این توضیح صنعت توریسم و صنایع دستی در استان کرمشاه به چند علت دارای مزیت نسبی است. وجود جاذبه های گردشگری اصلی و ارزشمند تاریخی، طبیعی، انسانی و محیطی کافی و در عین حال منحصر به فرد، استان را همواره به عنوان یک استان مملو از ظرفیت در جذب گردشگران داخلی و خارجی معرفی نموده است. وجود اسناد منتشر شده ای مثل کتاب های تاریخی، سفرنامه ها، گزارش ها و مقالات علمی در این خصوص مبین این ادعاست.

در سال های اخیر روند رو به رشد مناسبی از تمایل گردشگران داخلی نوروزی و تابستانی در سفر به استان کرمشاه قابل مشاهده است. این به معنی رشد بیش از متوسط تقاضا برای گردش در استان کرمشاه نسبت به سایر استان ها و در نتیجه وجود یک مزیت است. تمایل برای سرمایه گذاری در بخش های متفاوت گردشگری استان از جمله مجتمع های خدمات بین راهی و هتل در استان کرمشاه در حال گسترش است. شهرت محصولاتی چون روغن کرمشاهی، لباس کردی، کت قصری، دام کرمشاهی، نان برنجی و نیز مکانهای چون طاق بستان، بیستون، غار قوری قلعه و یا بازارچه های جوی جواترود و قصر شیرین چه در گذشته تاریخی و چه در حال حاضر کرمشاه را به عنوان یک ظرفیت و یک مزیت در گردشگری کشور معرفی می کند. استان کرمشاه اصلی ترین مسیر عبور زائرین غنایات بوده است. هم زائرینی که از ایران به کربلا و نجف سفر می کردند و هم زائرینی که از عراق برای زیارت مشهد مقدس و قم قصد سفر داشتند. در وضعیت موجود هیچ آمار مشخصی از تقاضای گردشگری برای استان و کشور به صورت رسمی وجود ندارد. با توجه به افزایش تمایل برای سفر در طول تعطیلات نوروز، در دوره ۲۵ اسفند تا ۱۵ فروردین چندین برابر وضعیت عادی مسافر وارد استان خواهد شد. به همین علت فشار مسافر در این دوره زمانی روی کلیه اقامت گاه ها بسیار بالاتر بوده و لذا در این دوره شهرداری و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مجبور می شوند تا از امکاناتی چون کمپینگ چادر و اقامت گاه های موقت برای اسکان مسافران استفاده نمایند که در اکثر مواقع پاسخگوی نیازهای مسافران از لحاظ رفاهی و بهداشتی نخواهد بود. معرفی استان و جاذبه های گردشگری آن برای جذب گردشگر از مهم ترین ابزارها به شمار می آید. یک گردشگر در زمان اخذ این تصمیم بر اساس اطلاعات موجود از تعداد و نوع جاذبه ها، امکان اقامتی و ... اقدام به انتخاب مقصد سفر خواهد کرد. بر این اساس در صورتی که معرفی جاذبه ها و امکانات گردشگری استان به صورت صحیح و کاملی و البته در سطح وسیعی صورت گیرد، میتواند زمینه جذب مناسب گردشگران را بپوشد آورد.

روش های اطلاع رسانی بسیار متنوع است:

- ۱) تهیه برنامه های تلویزیونی و پخش آن در شبکه هایی که مردم به تماشا می آنها نرفته و تصمیم برای سفر می نمایند.
- ۲) چاپ و تکثیر بروشور و سایر ابزارهای چاپی از اولین ابزارهای اطلاع رسانی هستند. ولی هر ابزار اطلاع رسانی بردی دارد.
- ۳) برگزاری نمایشگاه های گردشگری و حضور در آنها در صورتی که فیلم،

همه چیز درباره ستاره هتل‌ها

بازار خبر

اگر قصد سفر به شهر یا کشوری را داشته باشید ترجیح می‌دهید در کجا اقامت کنید؟ نظراتان درباره ۵ ستاره یا ۲ ستاره چیست؟ همراه با شروع فصل تعطیلات و آغاز سفرهای تابستانی، یکی از مهم‌ترین مواردی که خانواده‌ها در حین سفر باید به آن توجه داشته باشند، تأمین اقامتگاه موردنظر در مقصد سفر است.

هتل: این واژه برگرفته از یک اصطلاح فرانسوی به معنای میزبان بوده که در تعریف کلی عبارت است از نوعی مکان مسکونی اجاره‌ای که معمولاً برای مدت کوتاه به افراد اجاره داده می‌شود. هتل‌ها از امکانات اقامتی و گردشگری شهرها به حساب می‌آیند و بیشتر مورد استفاده مسافران و گردشگران خارجی قرار می‌گیرند.

هتل: به یک شبکه همه‌ما تعریفی از این نوع واژه در ذهن داریم که این تعریف برمی‌گردد به فیلم های گنگستری و مکان‌هایی که با این اسم در خارج از شهر قرار گرفته شده است. مثل تلفیقی است از دو واژه Hotel و Motor و اساساً ماهیت بیه‌رحمی داشته و معمولاً خارج از شهرها قرار دارد. در تعریف هتل می‌توان گفت که هتل است که در آن مسافران می‌توانند با خودروی شخصی وارد شده و حتی خودرو را مقابل درب اتاق خود پارک نمایند. به‌طور کلی و در سادترین تعریف، آنچه باعث می‌شود تا هتل از هتل متمایز شود، نبود لابی در هتل‌ها است، چراکه میهمانان به‌مجرد وارد شدن به هتل بدون نیاز به پیاده شدن کلید اتاق خود را از رسیشن دریافت نموده و مستقیماً به سمت اتاق خود رانندگی کنند.

هتل پانسیون: پانسیون‌ها معمولاً در شهر واقع شده است و در آن‌ها تعدادی اتاق، سالن غذاخوری، کتابخانه و سالن مطالعه و حتی اتاق تلویزیون تهیه شده است. لازم به ذکر است از آنجایی که سالن غذاخوری پانسیون‌ها تنها مختص به ساکنان همان پانسیون است، برای صرف غذا پذیرایی مشتریانی خارج از پانسیون نخواهند بود. هتل پانسیون‌ها برخلاف هتل‌ها و هتل‌های کشور علاوه بر قوانین خاصی که دارند، اتاق‌ها را به صورت ماهیانه یا سالانه اجاره می‌دهند.

هتل آپارتمان: همان‌طور که از نام آن‌ها برمی‌آید، این نوع مکان‌ها پیش از آنکه شبیه به هتل و مشمول قوانین سخت‌گیرانه آن‌ها باشند، بیشتر شبیه آپارتمان هستند. با این تفاوت که بختویز بر عهده خود مسافر بوده و مسافر هر زمان که اراده کند می‌تواند مکان موردنظر را تخلیه کند. معمولاً قیمت آن‌ها از هتل‌های هم‌رده‌ای پایین‌تر است و مسافرینی که در آن اقامت می‌گیرند آن را به‌همان‌خانه خود می‌انگارند تا هرچه را که از ملزومات زندگی آپارتمان‌نشینی است در این مکان فراهم کنند.

ریزورت هتل: منظور این اقامتگاه، اماکنی است که به‌منظور استراحت مسافرین در کنار سواحل و چشمه‌های آب‌معدنی قرار داده شده است.

ستاره هتل‌ها به چه معناست؟ به یک با اقامت یک‌روزه در هتل‌ها و حتی با یک گشت‌وگذار در سایت هتل‌ها در خواهید یافت که قیمت هتل‌ها در طبقه قرار می‌گیرد که چندان شباهتی به هم ندارد. این ستاره‌ها تعریفی برای نوع و تنوع خدمات هر یک از هتل‌ها بوده و در سیستم شناسایی بین المللی همه این ستاره‌ها هستند که مدنظر قرار می‌گیرند به‌طوری‌که گفته می‌شود هتل‌های ۱ ستاره از نظر سیستم خدمات‌رسانی بهتر از هتل‌های ۴ ستاره بوده و هتل‌های ۴ ستاره هم به‌مراتب بهتر از هتل‌های ۲ یا ۳ ستاره هستند. ستاره و درجه هتل‌ها بر اساس کیفیت خدمات، تجهیزات مناسب، آموزش پرسنل، رعایت موازین بهداشتی، فضاها و امکانات ساختمانی و تاسیساتی و همچنین غذا تعیین می‌شود و بدیهی است هر نقصانی در بخش‌های یادشده در هتل می‌تواند در تقلیل درجه هتل مؤثر باشد.

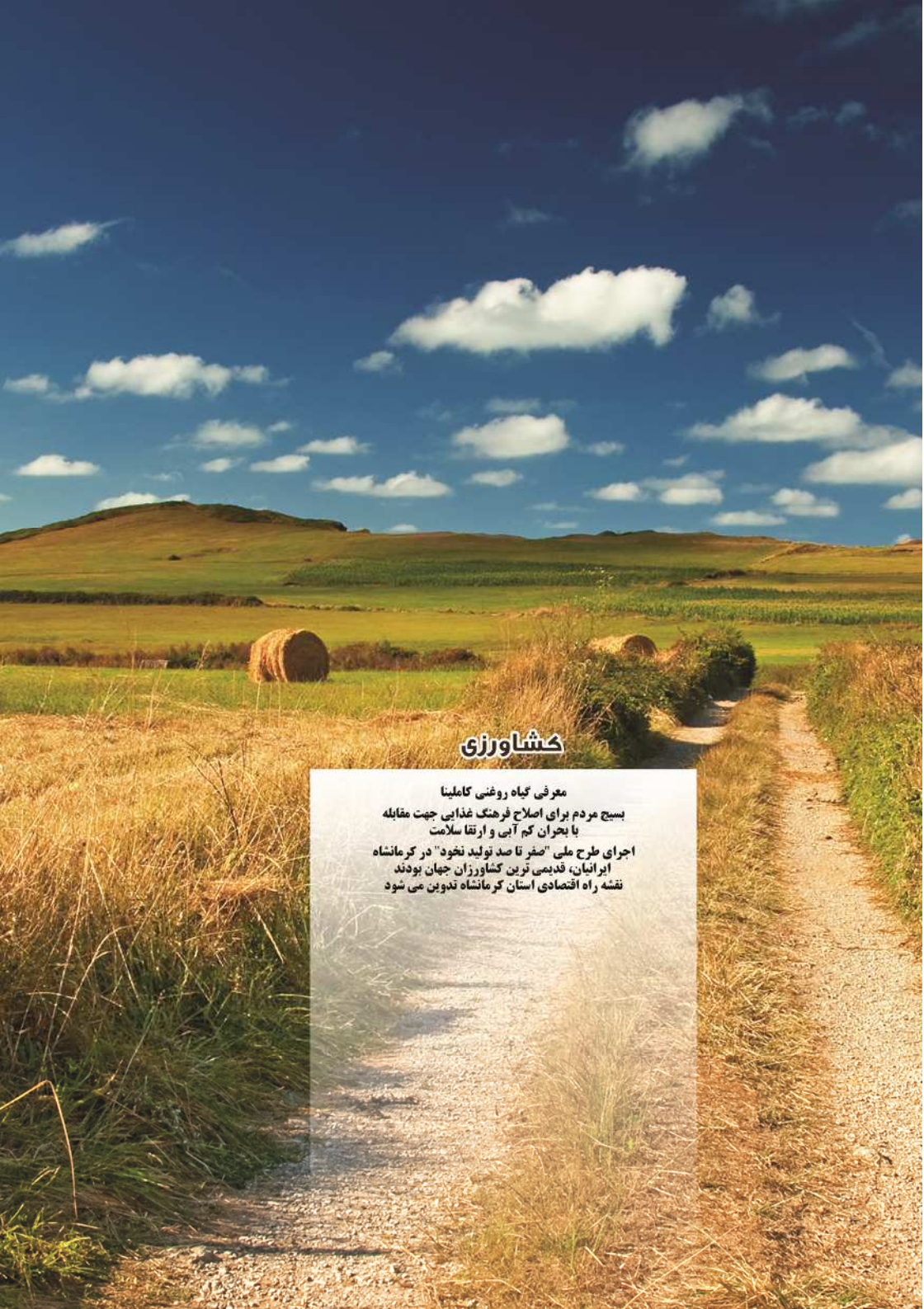
هتل ۲ ستاره: تمیزی و راحتی و دکوراسیون منظم و هماهنگ از الزامات این هتل‌ها است و ارائه رتبه دو ستاره مستلزم داشتن بعضی و نه همه موارد زیر است: خانهداری بسیار خوب، دکوراسیون جذاب و وجود تلویزیون رنگی در تمام اتاق‌ها، مله‌مان با کیفیت، دارای رستوران با قابلیت ارائه سرویس در هر وعده غذایی، خدمات‌رسانی به اتاق‌ها، ورودی هتل با ظرفیت مناسب، تخته‌هایی با اندازه معمولی و بزرگ‌تر، سرویس حمام خوب و زیبا، قفسه‌های کافی، امکانات تفریحی، حوله و صابون، پرسنل آموزش‌دیده و لائدری و روم سرویس.

هتل ۳ ستاره: در هتل ۳ ستاره خدمات به‌طور کامل ارائه و به‌طور شایسته مدیریت می‌شود، این نوع هتل‌ها دارای چشم‌انداز زیبا و امکانات گسترده‌اند. ارائه رتبه سه ستاره مستلزم داشتن بعضی و نه همه موارد زیر است: نظافت و خانهداری و نگهداری عالی، هال ورودی بزرگ با طراحی جذاب، فضای پذیرش شامل ۲۴ ساعت اتاق‌های بزرگ و راحتی بدون سروصدا با نور کافی و فضای نشیمن یا دکوراسیون جذاب و تزئینات، میله‌مان با کیفیت، سیستم مرکزی تهویه هوا و سیستم حرارتی، اتاق‌های مفروش شده با کیفیت بالا و دارای تشک‌های عالی، ترموستات کنترل درجه دما، سرویس حمام زیبا که بعضی از آن‌ها دارای وسایل آرایشی، صابون و حوله با کیفیت عالی است، دارای سویت اتاق لوکس و محدوده زمانی سرویس دهی اتاق‌ها گسترده است و وجود دو دستگاه تلفن در اتاق، یکی کنار تخت و دیگری در حمام یا روی میز، استخر شنا در محوطه ساختمان یا نزدیک آن، سیستم بیدارباش، وجود بیش از یک رستوران در هتل با قابلیت ارائه سرویس در هر وعده غذایی، خدمات‌رسانی به اتاق‌ها، ورودی هتل با ظرفیت مناسب، تخته‌هایی با اندازه استاندارد، سرویس حمام خوب و زیبا، قفسه‌های کافی، امکانات تفریحی، حوله و صابون، پرسنل آموزش‌دیده و لائدری و روم سرویس. از دیگر خصوصیات این هتل‌ها است.

هتل ۴ ستاره: این هتل‌ها نه تنها باید کلیه خدمات لازم را ارائه دهند بلکه باید از خود هویتی داشته باشند. تأمین راحتی و آسودگی میهمانان هدف اصلی کارکنان است، آن‌ها آموزش‌دیده، کارآمد و آگاه و مودب هستند. این

هتل‌ها دارای امکانات متنوعی هستند. ارائه رتبه چهار ستاره مستلزم داشتن بعضی و نه همه موارد زیر است: خانهداری و نگهداری فوق‌العاده، هتل، اتاق و فضای سبز، طراحی ساختمان به صورت خاص و جالب، هال ورودی لوکس، میله‌مان بسیار خوب، فضاها، عمومی، انار هنری، کیفیت بالای فرش و گل تازه، چشم انداز محیطه طبیعی و فوق‌العاده، فضای مناسب و دکوراسیون جذاب برای پذیرش، رزرواسیون بسیار سریع و کارآمد، کارکنان متعهد با لباس متحدالشکل، وجود دربان، مدیریت متخصص، تجهیزات عالی رستوران و غذاهای متنوع، خدمات‌رسانی عالی به اتاق‌ها، وجود اتاق‌های بزرگ با نور کافی و میل مناسب و زیبا، دارای تلویزیون و دکوراسیون عالی و تزئین‌شده با کارهای هنری، نو تلفن یکی در کنار تخت و دیگری روی میز، دارای تشک راحت و بتوی اضافه و تخت‌های بزرگ و معمولی، سرویس دهی به‌صورت دو مرتبه در روز به اتاق‌ها، حمام بسیار تمیز با صابون و وسایل آرایشی و حوله، چمبه کمک‌های اولیه، آینه مناسب جهت اصلاح و آرایش، بخیال در داخل، سیستم خشک‌کن دست، در اختیار قرار دادن لباس‌های راحت به میهمانان، سیستم روشنایی هوشمند در حمام و اتاق خواب و سایر امکانات مثل حمل و نقل، روزنامه رایگان و امکانات تفریحی برای میهمانان از قبیل استخر، سونا، زمین‌های بازی و ارائه خدمات ویژه از قبیل اتاق ملاقات، پارک اتومبیل توسط مستخدم و غیره.

هتل ۵ ستاره: این نوع هتل‌ها در ردیف اول قرار دارند. قوانین و استانداردها مربوط به هتل پنج ستاره، کیفیت آن همواره باید ثابت داشته شود. ارائه رتبه پنج ستاره مستلزم داشتن بعضی موارد زیر است: معماری و دکوراسیون زیبا و منحصر به‌فرد و مستحکم، دارای بیش از ۱۰۰ اتاق، هال ورودی، اتاق میهمان، فضای عمومی تزئین‌شده با کارهای هنری، مفروش شده با کیفیت بالا، دفتر پذیرش بسیار منظم در فضای کافی و آرام، دارای نگهبان و سرویس ۲۴ ساعته، پرسنل آموزش‌دیده و متعهد، تزئین اتاق‌ها با استفاده از اشیای هنری، دارای ۳ تلفن یکی کنار تخت، روی میز و داخل حمام، تمیز کردن اتاق به‌صورت دو مرتبه در روز، سرویس حمام زیبا و مدرن، دارای رستوران عالی و غذاهای متنوع و سرویس غذایی، امکانات رستوران جذاب، سرویس حمل‌و‌نقل، مغازه و فروشگاه پوشاک، بخیال در داخل اتاق‌ها و انواع نوشیدنی.

کشاورزی

معرفی گیاه روغنی کاملینا

بسیج مردم برای اصلاح فرهنگ غذایی جهت مقابله
با یحزان کم آبی و ارتقا سلامت

اجرای طرح ملی "صفر تا صد تولید نخود" در کرمانشاه
ایرانیان، قدیمی ترین کشاورزان جهان بودند
نقشه راه اقتصادی استان کرمانشاه تدوین می شود

• دکتر دانیال کهریزی
• دانشیار و عضو هیات علمی دانشگاه رازی
• مشاور امور کشاورزی اتاق بازرگانی
صنایع، معادن و کشاورزی استان کرمانشاه

معرفی گیاه روغنی کاملینا

گیاهی جدید و نماد اقتصاد مقاومتی در بخش دانه‌های روغنی کشور

همانطور که مستوفین وزارت جهاد کشاورزی اعلام نموده اند، خودکفایی در محصولات مهم از جمله دانه های روغنی به عنوان مهمترین چالش در بخش کشاورزی به شمار می رود، اما به راستی دلایل عدم خودکفایی و وابستگی شدید به واردات دانه های روغنی کدام ها هستند؟ در ذیل به برخی از دلایل ارائه شده اشاره می گردد:

– عدم شناخت قابلیت های کشور در جهت تامین بیشتر دانه های روغنی

معرفی گیاه کاملینا

گیاه روغنی *Camelina sativa* جزء خانواده براسیکاسه است و در آزمایشات مختلف نشان داده شده است که احتیاجات آبی بسیار کمتر و مقاومت به سرمای بهاره بیشتری نسبت به سایر گیاهان روغنی بخصوص کانولا دارد. همچنین این گیاه مقاومت بسیار بالایی نسبت به آفات رایج در دانه های روغنی مانند سوسک های گرده خوار دارد. پتانسیل تولید عملکرد بالا در گیاه کاملینا در شرایط ایلالت مونتانی آمریکا به اثبات رسیده و امکان قرار گرفتن آن به عنوان گزینه مناسب در قرار دادن در تناوب با غلات دانه ریز، مناسب گزارش شده است.

– عدم حمایت دولت در سرمایه گذاری در بخش تحقیقات دانه های روغنی

– پایین بودن قیمت دانه های روغنی و عدم رغبت کشاورزان به کشت این محصولات

– تاکید زیاد بر خودکفایی محصولات استراتژیک از جمله گندم که مانع از کشت سایر محصولات شده است

– نیاز بالای آبی محصولات روغنی رایج که کشت آنها را در زمین های دیم محدود می کند.

– انحصار تولید دانه های روغنی کشور

– انحصار تولید دانه های روغنی کشور به دو محصول سویا و آفتابگردان و اخیرا کلزا

– وجود تسهیلات کافی برای واردات روغن های خام و تصفیه شده و سهولت تهیه روغن نباتی مورد نیاز از خارج کشور.

سلامت و بهداشت: وجود امگا ۳ بالا در این گیاه باعث شده است در مصارف پزشکی از جمله در جلوگیری از ابتلا به سرطان و درمان جاقی پس از یائسگی در زنان کاربرد داشته باشد.

صنایع صمغ و انواع واکس ها: روغن کاملینا می تواند جایگزین مناسبی برای واکس های جاجوبا (که گران و کمیاب می باشد) باشد که کاربرد زیادی در صنایع

کاملینا بومی اروپا و آسیای جنوبی است و گاها به عنوان علف هرز در مزارع مختلف رشد میکند. اما سابقه کشت و کار آن به ۴۰۰۰ سال پیش می رسد. در زمان روم و یونان باستان کشت این گیاه به عنوان یک گیاه روغنی توسعه یافت. این محصول به صورت خالص و یا مخلوط با سایر محصولات کشت میشد، مرکز رشد عمده این گیاه از اروپای شرقی تا آسیای مرکزی گسترش دارد و در خلال و بعد از جنگ های جهانی کشت می شد. بزرگترین تولید کننده این گیاه در قرن بیستم اتحاد جماهیر شوروی بود که در سال ۱۹۵۰ حدود ۳۰۰ هزار هکتار از اراضی خود را زیر کشت کاملینا برد.

مطالعات اخیر نشان داده است که گیاه کاملینا دارای خواص خاص و منحصر به فردی می باشد که مهمترین این خصوصیات توقعات کم این گیاه و حساسیت کم این گیاه به آفات و امراض است. استفاده از گیاه کاملینا بعنوان سوخت جت، انتشار کربن را از موتور جت کاهش می دهد و با توجه به این که تولید کاملینا در بسیاری از اقلیم ها

نتایج امکان سنجی کشت گیاه روغنی-دارویی کاملینا (Camelina sativa) در شرایط دیم در استان کرمانشاه-نخستین گزارش در ایران (گزارش چهار سال تحقیق و دو سال ارزیابی)

نتایج حاصل از تجزیه واریاس در آزمایش امکان سنجی کشت نشان داد که دو زمان کشت مختلف از نظر تمامی صفات اندازه گیری شده به غیر از تعداد بذل در غلاف، تعداد شاخه، تعداد غلاف در بوته، تعداد غلاف در شاخه، تعداد بذل در غلاف و ارتفاع گیاه دارای تفاوت معنی دار بودند. با توجه به اینکه تیمار در این مطالعه دو تاریخ کشت بود بنابراین اختلاف معنی دار در جدول بیانگر برتری مقادیر بیشتر صفت در تاریخ کشت مربوطه می باشد. بیشترین عملکرد مربوط به تاریخ کشت اول (۱۵ آبان) ۲۱۷/۶۶۷ گرم در متر مربع و بیشترین بیوماس نیز مربوط به همین تاریخ کشت با ۵۱۴/۲۳۳ گرم در متر مربع بود. عملکرد حدود ۱۹۷ گرم در متر مربع در ایالت مونتانی آمریکا و در شرایط دیم توسط مک وی در سال ۲۰۰۸ گزارش شده است. از لحاظ صفاتی از قبیل ارتفاع گیاه، تعداد بذل در غلاف، تعداد شاخه و تعداد غلاف در گیاه اختلاف معنی داری بین تاریخ های کشت مشاهده نشد و به نظر می رسد که تراکم بوته در مترمربع (که در تاریخ کشت اول بطور معنی داری بیشتر از تاریخ کشت دوم بود) عامل بیشتر بودن معنی دار عملکرد در تاریخ کشت اول بود. به نظر می رسد دمای بالاتر در تاریخ کشت اول عامل جوانه زنی مناسب تر در این تیمار شده است بنابراین توصیه میشود کاشت این گیاه در اوایل آبان و یا اواخر مهر انجام شود. پس از جوانه زنی سرما اثر نامطلوبی روی رشد گیاه نداشته و گیاه سایر مراحل رشد را به خوبی طی می کند. این تحقیق نشان میدهد کشت و کار این گیاه در اقلیم خشک کشور میتواند نتایج مطلوبی از قبیل کاهش وابستگی به واردات دانه های روغنی، حفظ منابع آبی و استفاده بهینه از مزارع دیم را بدنبال داشته باشد. این گیاه تمام مراحل رشد خود را تا مرحله پرشدن دانه ها در زمانی که نزولات جوی در منطقه وجود دارد (اواسط اردیبهشت در استان کرمانشاه)، سپری میکند و برخلاف سایر گیاهان روغنی نیازی به آبیاری های بهاره ندارد. خود کنترلی این گیاه با توجه به خصوصیات آللوپاتی آن که به وفور در گزارشات به آن اشاره شده است (گرومر و بایر ۱۹۶۰)، هزینه های کنترل شیمیایی و مکانیکی را کاهش داده و امکان برداشت مکانیزه آن با توجه به ارتفاع مطلوب آن (حدود ۸۰ تا ۱۰۰ سانتی متر) یک مزیت عمده در مقایسه با محصول دیم دیگری مانند نخود را بوجود می آورد. هرچند آزمایشات بیشتری در زمینه های مختلف زراعی جهت توصیه کشت و کار گیاه کاملینا مورد نیاز می باشد. در سال دوم گیاهچهما بعد از سازگاری و گلدهی، در آنها بذلگیری شد.

پس از تکثیر بذل در اقلیمهای گرم، معتدل و سرد استان به صورت دیم کشت شدند. در بین لاین های بررسی شده، لاین DH۰۰۲۵ بهترین سازگاری و عملکرد (حدود ۱۵۰۰ کیلوگرم در هکتار، عملکرد بذل را در شرایط نشان داد که مراحل معرفی رقم را طی می کند. این گونه برای اولین بار در ایران اصلاح، تکثیر و کشت شده است. ضمناً تحقیقات این گروه پژوهشی در ادامه دارد و هم اکنون بیش از ۱۰۰ لاین از این گیاه تولید شده که لازم است مورد ارزیابی بیشتر قرار گیرند.

مختلف از جمله صنایع آرایشی و بهداشتی دارد. حفاظت خاک و بذل: وجود لایه صمغی که اطراف بذلهای کاملینا را در بر گرفته است می تواند به عنوان پوشش برای سایر بذلر استفاده شود تا فرایند جوانه زنی در آنها به آرامی و با ایمنی بیشتری در خاک انجام شود. همچنین از این صمغ می توان در جلوگیری از فرسایش خاک نیز استفاده کرد.

صنعت تغذیه طیور و ماهی: کیفیت بالای کنجاله کاملینا با ۵ درصد امگا ۳، ۴۰ درصد پروتئین، ۱۰ تا ۱۲ درصد روغن و ۱۶۰۰ کالری به ازای هر پوند آن را تبدیل به یک جیره غذایی مناسب در تغذیه دام، طیور و ماهی کرده است. دوبر و زورکان از دانشگاه علوم زراعی و دامپزشکی بخارست رومانی در سال ۲۰۱۱ در مقاله ای تحت عنوان: کاملینا، محصولی روغنی با خواص منحصر به فرد نتیجه گیری های زیر را در تحقیق خود اعلام کردند:

۱. کاملینا دارای خواص زراعی منحصر بفردی است که بصورت پایداری احتیاجات خاک و کنترل علف هرز را کاهش داده و یا آنها را مرتفع سازد
۲. این گیاه با سیستم های خاکورزی کم و یا بدون خاکورزی سازگار است
۳. گیاه کاملینا مقاومت بالایی به خشکی و هجوم آفات و امراض دارد
۴. این گیاه در ضمن مقاومت بالایی به دماهای بالا در زمان گلدهی دارد
۵. می تواند به عنوان محصول پوششی هم مورد استفاده قرار گیرد
۶. کشت آن در انواع بافت خاک حتی خاک های سبک و شنی و نیز خاک های داری مواد مغذی پایین نیز به خوبی امکان پذیر است.
۷. کشت آن حتی در زمینهای پست و حاشیه ای نیز امکان پذیر است

با توجه به نکات گفته شد در مورد خصوصیات گیاه کاملینا، احتیاجات آن و فواید ارزشمند آن و نیز به نظر به اینکه کشور ما از یک سو نیازمند محصولات روغنی بیشتر و باکیفیت تر بوده و از سوی دیگر درگیر مسائل و مشکلات اقلیمی از جمله خشکسالی های متوالی است به نظر می رسد کشت و توسعه گیاه کاملینا گامی بلند در راستای نیل به اهداف توسعه پایدار در کشور عزیزمان دارد و این امر بدون شک مستلزم انجام تحقیقات گسترده ای جهت مطالعه پایداری و سازگاری این گیاه و خصوصیات زراعی - اکولوژیکی این گیاه است.

لازم به ذکر است که تاکنون در ایران گزارشی مربوط به کشت و کار گیاه کاملینا بصورت تحقیقی یا تجاری منتشر نشده است. اولین گزارش اصلاح ژنتیکی و کشت تن گیاه در دانشگاه رازی کرمانشاه اتفاق افتاده است. روغنی کاملینا گیاهی است که بخصوص در سال های اخیر توجه زیادی را به خود جلب کرده است و مهمترین مزیت آن مقاومت فوق العاده آن به خشکی و سرمای بهاره است.

بسیج مردم برای اصلاح فرهنگ غذایی جهت مقابله با بحران کم آبی و ارتقا سلامت

• رضا حق پرست
• عضو هیات علمی، معاونت موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کرمانشاه
• رئیس کارگروه اصلاح فرهنگ غذایی
در کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی کرمانشاه

اگر به بیان تولید و واردات این چهار محصول در ایران نگاه کنیم متوجه خواهیم شد که منابع با ارزش داخلی زیادی در ایران صرف تولید این محصولات میگردد و تاکید بر تولید آنها برای تامین نیاز غذایی مردم باعث مصرف بیش از حد سم و کود و آب شده است تا از واحد سطح حداکثر بهره برداری انجام شود و در عین حال در بسیاری از سالها به واردات این محصولات به سایر کشورها بسیار وابسته ایم. در راستای فرمایش رهبر معظم انقلاب اسلامی درخصوص توجه بیشتر به اقتصاد مقاومتی، بخصوص در سال جاری که سال اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل نامگذاری شده است، برای تامین امنیت ملی و امنیت غذایی و کاهش وابستگی به سایر کشورها، نیاز به فرهنگ سازی است تا سبب غذایی مردم باید براساس محصولات غذایی سازگار با اقلیم خشک ایران، پر شود و در عین حال محصولاتی بیشتر تولید و مصرف شود که ارزش غذایی آنها از برنج، نان، گوشت و قند بسیار بیشتر باشد و مصرف آنها موجب ارتقا سلامت در جامعه گردد. وقتی در جلسات و همایش ها بحث اجرای طرح تغییر فرهنگی برای اصلاح سبب غذایی مردم مطرح میشود، معمولاً بر این طرح ایراد گرفته میشود که تغییر فرهنگ مردم در این خصوص امری زمان بر است و کارایی چندانی ندارد و به همین دلیل چنانچه اقدام گرفته نمیشود، نگارنده مقاله در جلسات متعدد با حضور سیاستگذاران بخشهای بهداشتی و کشاورزی این موضوع را چندین بار مطرح نموده است ولی تا کنون اقدام جدی و عملی برای اصلاح فرهنگ غذایی مردم و هماهنگ کردن آن با شرایط خشک اقلیم ایران صورت نگرفته است. درست است تغییر فرهنگ غذایی و کلاً فرهنگ رفتاری مردم کار سختی است ولی نباید تا امید شد، چون دشنی است و بالاخره از یک روز باید

ضروری این محصولات را مصرف می کنند یا بیش از حد مورد نیاز مصرف می کنند و آیا این محصولات پر مصرف با شرایط اقلیمی ایران سازگار است یا نه و آیا در آینده ای نچندان دور با همین منابع موجود قادر به تامین این محصولات غذایی هستیم و آیا کشورهایی صادر کننده این محصولات غذایی در آینده به دلیل رشد جمعیت و خشکسالی های ناشی از تغییرات اقلیمی باز قادر به صادرات این محصولات هستند یا نه. در رابطه با برنج، با در نظر گرفتن رشد جمعیت در کشورهای صادر کننده برنج مانند هندوستان و پاکستان و افزایش نیاز داخلی در بلند مدت و کاهش میزان تولید ناشی از تغییرات اقلیمی، صادرات برنج توسط این کشورها در آینده کاهش خواهد یافت. این موضوع نیز در رابطه با گندم در برخی از کشورهای صادر کننده گندم اتفاق خواهد افتاد، چنان که در سال ۲۰۰۸ در اثر تنش ناشی از خشکسالی تعدادی از کشورهای صادر کننده گندم فقط به اندازه نیاز داخلی گندم تولید کردند و میزان صادرات بطور قابل توجهی کاهش یافت و موجب بروز بحران در تامین گندم در بسیاری از کشورهای آفریقایی وارد کننده گندم شد. در سالهای اخیر مانند سال ۲۰۱۰ و ۲۰۱۵ کمبود بارندگی در کشور تایلند موجب گردید که مزارع برنج دچار خسارت شوند و تاثیر زیادی بر کاهش سطح زیر کشت و تولید برنج داشت. در سال ۲۰۱۳ کاهش بارندگی موجب کاهش ۳۰ درصد صادرات برنج در هندوستان گردید. بر اساس گزارش فائو در سال ۲۰۱۴، هند، تایلند و سریلانکا از کشورهایی بودند که به دلیل نامساعد بودن شرایط آبوهوایی با کاهش تولید برنج روبهرو شدند. کشورهایی مانند کامبوج، کره شمالی، اندونزی، نپال و پاکستان نیز به دلیل کاهش بارندگی و یا سیلاب شاهد کاهش تولید برنج بوده اند. مصرف زیاد قند نیز از دلایل بروز بسیار از بیماریها در ایران تشخیص داده شده است. همه مردم میدانند که مصرف قند و شکر مضر است ولی چون به خوردنش و طعمش عادت کرده اند علیرغم مضراتش آنرا مصرف میکنند. مصرف بیش از حد گوشت در ایران نیز با بسیاری از بیماریها مانند فشار خون، بیماریهای قلبی و حتی سرطان مرتبط است و باز هم مردم به مضرات مصرف بیش از حد آن واقف هستند ولی متأسفانه از روی عادت بیش از حد لازم مصرف میکنند. مصرف سرانه نان، برنج، گوشت و قند در ایران به ترتیب ۴۲، ۱۱۰، ۳۶ و ۳۰ کیلو گرم است. برنج و نان هر دو تامین کننده عمده کربوهیدرات (نشاسته) هستند و مصرف بیش از حد آن باعث افزایش قند و چربی خون و در نتیجه گرفتگی عروق میگردد. بالا بودن مصرف مواد حاوی کربوهیدرات مانند برنج، نان و قند مخصوصاً اگر به صورت سفید و بدون سبوس باشد، از عوامل بروز دیابت نوع ۲ تشخیص داده شده است و بر اساس منابع علمی موجود بالا رفتن قند خون بیشتر از حد طبیعی موجب تضعیف سیستم ایمنی بدن و مستعد شدن به بیماریهای واگیردار و حتی سرطان میگردد.

در حال حاضر ایران و بسیاری از کشورهای جهان با بحران کم آبی و تغییرات اقلیم و در عین حال با شیوع بیماریهای غیر واگیر دار مواجه هستند که اصلاح فرهنگ غذایی مردم یکی از راهکارهای مهم برای مقابله با بحرانهای فوق الذکر است. در شرایط بحران کم آبی و بروز خشکسالی های ناشی از آن، باید از بارندگی، آبیاری سطحی و تحت الارض به گونه ای بسیار کارآمد تر برای تامین نیازهای اساسی غذایی مردم بهره مند گردید. باید بررسی نمود که مردم به چه محصولاتی بیشتر نیاز واقعی دارند که زندگی سالم تری با مصرف آب کمتر داشته باشند و بر این اساس الگوی کشت جدیدی را باید برای تولید محصولات اساسی غذایی برنامه ریزی کرد. ضمناً باید نگاهی به آینده ای نه چندان دور داشت که جمعیت در حال رشد ایران نیاز به غذای بیشتری دارند و در این شرایط که منابع تولید محدود است، باید حداکثر بهره وری از این منابع را داشته باشیم و این منابع را برای تامین نیازهای واقعی غذایی ضروری مردم اولویت بندی نماییم. در حال حاضر مردم ایران محصولات گندم، برنج، گوشت و قند را بیشتر از حد معمول و توصیه شده مصرف میکنند و این محصولات نیاز آبی بسیار بالا و ارزش غذایی نسبتاً پایینی دارند و مصرف زیاد آنها موجب شیوع شدید بیماریهای غیر واگیر دار و حتی واگیر دار شده است. روشی را که در حال حاضر برای تامین غذای مردم در نظر گرفته شده است به این گونه است که به سبزه غذایی مردم نگاه می کنیم تا ببینیم که چه محصولی بیشتر مصرف میکنند و برای تامین آن از طریق تولید در داخل کشور و یا واردات اقدام می کنیم. بدون اینکه در نظر بگیریم که آیا شرایط اقلیمی مناسب و منابع کافی برای تولید و تامین پایدار این محصولات وجود دارد یا نه و کمتر به این نکته توجه می کنیم که آیا مردم به اندازه مورد نیاز و

نان و گوشت گردند و وابستگی ما را به واردات این محصولات کمتر نمایند. در ایران سرانه مصرف سالیانه محصول با ارزشی مانند نخود که نیاز آبی بسیار کم دارد و نهاده های شیمیایی بسیار کمی برای تولید آن استفاده میشود برابر ۳ کیلو گرم است در صورتیکه سرانه مصرف نمک در ایران ۶ کیلو گرم در سال می باشد!!! پراحتی میتوان مردم را با ارزش غذایی نخود و سایر حبوبات از منابع ارزاتر تامین پروتئین و کربوهیدرات میبانشد آگاه کرد. بر اساس تجربیات نگارنده که چندین سال است برای افزایش مصرف حبوبات دیم و سبزیجات و میوه ها تلاش میکند، مردم ایران تشنه اطلاعات در خصوص ارزش غذایی مواد و حفظ سلامت خود هستند و پراحتی توانایی تغییر فرهنگ غذایی را دارند چون شیوع بیماریهای غیر واگیر دار وابسته به تغذیه گریبان درصد بالایی از مردم را گرفته است. فراموش نکنیم مردم با هر لقمه رای می دهند که چه محصول غذایی تولید شود و چه تولید نشود. باید مردم را در مورد اصول صحیح تغذیه آگاه کرد بر اساس نیازهای واقعی و آگاهانه آنها الگوی کشت محصولات غذایی را در ایران برنامه ریزی نمود.

نقش دولت و سایر نهاد ها در اصلاح فرهنگ غذایی

اطلاع رسانی به مردم در خصوص مسایل و مشکلات ناشی از بحران کم آبی که در آینده نزدیک با آن بیشتر مواجه خواهیم بود و همچنین آگاه کردن مردم در مورد این موضوع که شیوع بسیاری از بیماریهای غیر واگیر دار ناشی از مصرف برنج و نان و گوشت و نمک و قند است و اینکه روش مقابله با آن کمتر مصرف کردن این محصولات و مصرف بیشتر حبوبات ، سبزیجات و میوه ها است، از وظایف اساسی دولت و نهاده های ذیربط میباشد. برگزاری همایشها و جشنواره ها و برنامه های رادیو تلویزیونی (با بودجه عمومی صدا و سیما) و حمایت از چاپ نشریات و نصب پلیرودها در شهرها، آموزش معلمان و بهیارها و مروجان کشاورزی و کارشناسان بهداشت، درج مطالب آموزشی در کتب درسی و صرفه پس دروس دانشگاهی، از اقدامات موثری میباشد که با حمایت دولت بخصوص تعامل وزارت جهاد کشاورزی و بهداشت و آموزش پرورش و حتی ارگانهای نظامی و فرهنگی میتواند از هزینه کم در اکثر شهرهای ایران اجزا گردند. وزارت جهاد کشاورزی که متولی تولید محصولات غذایی است نقش بسیار پر رنگی در عرصه اصلاح فرهنگ غذایی و هماهنگ کردن آن با شرایط خشک اقلیمی ایران دارد. همانگونه که سازمان خوار و بار جهانی (فائو) در این خصوص با نامگذاری سال ۲۰۱۶ بعنوان سال حبوبات در رابطه با اصلاح فرهنگ غذایی و مصرف بیشتر حبوبات اقدام کرده است. وزارت خانه های آموزش و پرورش و بهداشت در مورد چالشهای ناشی از بحران کم آبی تسلط و احاطه ای که وزارت جهاد کشاورزی دارد را ندارد اما در تعامل با وزارت جهاد کشاورزی نقش بسیار ارزنده ای برای مقابله با مشکلات ناشی از بحران کم آبی از طریق اصلاح فرهنگ غذایی مردم می توانند داشته باشند.

شروع شود و چه بهتر که زود تر شروع شود. در سال ۱۳۵۹ که جنگ تحمیلی با حمایت استکبار جهانی شروع شد، مردم ایران در مدت کوتاهی فرهنگ شهادت و جهاد را پذیرفتند و از جان خود گذشتند تا کشور را حفظ کنند. چرا این فرهنگ سریع شکل گرفت؟ چون مردم از مشکل بوجود آمده و نتیجه آن بخوبی آگاه شدند و به همین دلیل با از خود گذشتگی بر علیه استکبار جهانی قیام کردند. در حال حاضر مشکل بحران کم آبی و شیوع بیماریهای غیرواگیردار در ایران دستکمی از مشکل جنگ تحمیلی ندارد و نیاز به قیام مردم بیشتر احساس میشود. اما مردم از این بحرانها خبر ندارند. کافی است که مردم را آگاه کنیم و از آنها بخواهیم که همانگونه که در جنگ تحمیلی فرهنگ جهادی و شهادت را در مدت کوتاهی پذیرفتند، الان نیز بسیج شوند و فرهنگ غذایی سازگار با شرایط خشکی اقلیمی ایران که موجب مقابله با بحران کم آبی و در عین حال موجب ارتقا سلامت جامعه میشود و وابستگی کشور را در راستای اقتصاد مقاومتی به بیگانگان کاهش میدهد، را نیز بپذیرند.

نقش مردم در اصلاح فرهنگ غذایی

سوال اینجاست که مردم برای تغییر فرهنگ غذایی باید چکار کنند؟ مردم باید به سبب غذایی خود آگاهانه نگاه کنند و در مورد تاثیر هریک از اجزا این سبب غذایی بر سلامتی یا بیماری مطالعه کنند. همانگونه که خداوند در آیه ۲۴ سوره عبس میفرماید: "پس مردم باید به غذای خود بنگرند" ضمناً در قرآن کریم اسراف منع شده است . در حال حاضر مردم بیش از حد نان، و برنج و گوشت و قند مصرف و بمبارت دیگر اسراف میکنند و از طریق مصرف این مواد کالری بیش از حدی به بدن میسراند که این موضوع موجب جافی بیش از حد درصد بالایی از افراد جامعه شده است. کافی است که مردم آگاهانه مصرف این مواد را کمتر و حتی در بسیاری از موارد نصف نمایند و هیچ محصول دیگری نیز جایگزین آنها نکنند تا هم نیاز داخلی کشور را به این محصولات غذایی کاهش دهند و هم سلامت را برای خود به ارمغان آورند. به این ترتیب نیاز به واردات این محصولات کاهش خواهد یافت و حتی ممکن است در مواردی به صادر کنند این محصولات نیز تبدیل شویم و ارز بیشتری از صادرات غیر نفتی وارد کشور نماییم. مردم میتوانند برخی از محصولات غذایی مانند حبوبات و میوه و سبزیجات با ارزش غذایی بالاتر و کارایی مصرف آب بیشتر را جایگزین برنج و نان و گوشت و قند نمایند. حبوبات بویژه حبوبات دیم مانند نخود و عدس منابع با ارزش تامین پروتئین و کربوهیدرات می باشند و ارزش غذایی و زراعی آنها در حدی است که سازمان فائو برای ترویج مصرف بیشتر آن در سطح جهان سال ۲۰۱۶ را سال حبوبات نامیده است تا با مصرف بیشتر آنها گامهای مهمی در جهت ارتقا سلامت و امنیت غذایی و در عین حال تولید غذا با آب کمتر و رعایت اصول حفظ محیط زیست برداشته شود . حبوبات پراحتی میتوانند جایگزین مقدار قابل توجهی گندم، برنج

در سال جاری نهایی می شود

اجرای طرح ملی "صفر تا صد تولید نخود" در کرمانشاه

به گفته وی، با گذشت زمان و مهاجرت روستاییان به شهر و همچنین با بالا رفتن سن کشاورزان، رغبت برای تولید نخود بصورت دستی و سنتی کاهش می یابد.

وی معتقد است مکانیزه شدن موجب افزایش کشت نخود، کاهش هزینه کاشت و برداشت و در نتیجه رغبت بیشتر کشاورزان به این سمت و سو میشود.

به گفته مرادی هنگامیکه در طرح ملی، پای شرکت های بزرگ سرمایه گذاری به میان میاید خیال کشاورز راحت میشود چرا که میداند هنگام برداشت محصول خود را براساس قرارداد اولیه به شرکت و سرمایه گذار بفروشد.

شکل گیری برندی واحد

رئیس شورای ملی نخود ایران اظهار کرد: هنگامیکه محصول وارد کارخانه میشود با توجه به اینکه از همان آغاز تولید به ویژگی بازار پسند بودن محصول توجه و براساس استانداردهای امروزی طراحی شده برندی کلی به نام نخود ایرانی یا کرمانشاهی شکل میگیرد. مرادی ادامه داد که ورود این محصول به کشوری چون عراق به دلیل رعایت همه استانداردهای بی شک در مقایسه با دیگر برندها متفاوت بوده و برتری خواهد داشت و موجب افزایش تقاضا میشود.

وی اظهار کرد: هنگامیکه مجموعه ملی صفر تا صد اجرا شود جدا از خاک و چوب که به عنوان ضایعات هدر می رود از کل نخود استفاده بهینه میشود و بازار بیشتری خواهد داشت و به بخش های مختلفی اعم از لپه زنی، کنسرو و آرد نخود تقسیم میشود.

مرادی با تأکید بر اینکه همه جوانب و چشم اندازهای این طرح ملی از دو سال گذشته آغاز و بررسی شده اضافه کرد: چنین طرحی تاکنون برای محصول نخود اجرا نشده به همین دلیل طرحی آینده دار و موفق خواهد شد.

وی با بیان اینکه طرح ملی صفر تا صد تولید نخود در کرمانشاه در اشتغال زایی نیز سهیم است گفت: این طرح از کشت های دیمی که نیاز آبی ندارند حمایت میکند و موجب میشود آب زیرزمینی حفظ شود. رئیس شورای ملی نخود ایران تصریح کرد: کرمانشاه در زمینه نخود تولید کننده ای برتر است و سطح زیر کشت بالایی دارد علاوه بر این دارای مزایای همچون مرکزیت غرب کشور است به همین دلیل به عنوان پایلوت برای این طرح بزرگ و ملی انتخاب شده است.

نخش استان کرمانشاه به عنوان مهم ترین تولید کننده نخود در کشور و با توجه به میزان سطح زیر کشت این محصول موجب شد شورای ملی نخود ایران در ۹ سال گذشته در اتاق بازرگانی کرمانشاه راه اندازی شود.

فعالتهای شورای ملی نخود ایران در این سالها در افزایش تولید و نیز بهبود صادرات تأثیرگذار بوده و اکنون طرح بزرگ و ملی "صفر تا صد" برنامه ای است که به عنوان پایلوت توسط این شورا در کرمانشاه در نظر گرفته شد. تلاش برای اجرای این طرح در سال ۹۵، وعده ای بود که اواخر سال گذشته توسط رئیس شورای ملی نخود ایران مطرح شد که در این زمینه به بررسی آخرین تغییر و تحولات می پردازیم. رئیس شورای ملی نخود ایران با بیان اینکه مراحل مقدماتی طرح ملی "صفر تا صد" تولید نخود در کرمانشاه انجام شده است، گفت: آخرین جلسه کارشناسی بررسی این طرح با سازمان جهاد کشاورزی استان برگزار شد. این در حالی است که در مرحله بعد این طرح در کارگروه اقتصادی استانداری مورد بررسی قرار میگیرد.

ناصر مرادی تصریح کرد: امیدواریم این طرح در سال ۹۵ اجرا شود چرا که برنامه ریزی های لازم انجام و وضع آن بررسی شده که در نخستین فرصت فراخوان سهام اعلام می شود. وی از سرمایه گذاری به عنوان مراحل نهایی این طرح یاد کرد و افزود: شورای ملی نخود تصمیم دارد با انجام فراخوان از افراد فعال در زمینه کشاورزی، کشاورزان، تولیدکنندگان نخود و فعالان حوزه فرآوری و بازار صادرات دعوت به عمل آورد تا فضای مطلوبی را برای سرمایه گذاران علاقه مند ایجاد کند.

به گفته مرادی، طرح "صفر تا صد" تولید نخود در کرمانشاه طرحی ملی است که تنها به ابعاد کوچک در سطح استان منتهی نمیشود و این طرح از تولید کننده حمایت خواهد کرد.

مزایای طرح

رئیس شورای ملی نخود ایران با بیان اینکه افزایش راندمان تولید در هکتار یکی از مهم ترین مزایای اجرایی شدن طرح است گفت: در این طرح حمایت ها و آموزش هایی به کشاورزان درباره ساینده و دانه درشت شدن نخود، تولید بذر مرغوب و استفاده از دستگاههای مکانیزه در مراحل داشت، کاشت و برداشت صورت میگیرد.

این مسئول افزود: در حال حاضر بسیاری از تولیدات به دلیل کم توجهی به اندازه، رنگ بندی و بی توجهی به رعایت استانداردها نتوانسته در بازارهای داخلی و خارجی حرفی برای گفتن داشته باشد به همین دلیل در طرح پایلوت "صفر تا صد" تولید نخود در کرمانشاه، به سمت تولید خودهای با کیفیتی میرویم که در بازارهای داخلی و صادراتی جایگاه داشته و بازار پسند باشند.

کاهش هزینه و جلوگیری از هدر رفت محصول

مرادی از کم کردن هزینه های کشاورزان در تولید به عنوان یکی دیگر از مزایای طرح یاد کرد و افزود: اکنون بخش وسیعی از تولید نخود بصورت سنتی انجام میشود.

کشف قدیمی ترین نشانه های کشاورزی اولیه در حاشیه زاگرس

ایرانیان، قدیمی ترین کشاورزان جهان بودند

مطالعات صورت گرفته در این منطقه حاکی از وجود نشانه هایی از ساختمان های مسطح یا بازسازی شده، ابزار مختلف و سازه های سنگی هستند که حضور گروه اجتماعی بزرگی را نشان می دهد. این گروه تحت شرایط اقتصادی نسبتاً پایدار در این منطقه ساکن بوده اند.

همچنین هزاران نمونه جو و گندم وحشی، عدس و نخود در این منطقه شناسایی شده اند که به عنوان نشانه هایی از کشاورزی اولیه در جهان محسوب می شود.

بر اساس سملوح ایزوتوب های رادیوکتیو یا اتم های عناصر یکسان با وزن مولکولی متفاوت، حضور انسان در این منطقه از رشته کوه زاگرس بین ۹ هزار و ۸۰۰ تا ۱۲ هزار سال قبل تخمین زده می شود.

در اوایل این دوره مردم اقدام به جمع آوری گونه های وحشی گیاهان مانند جو و گندم وحشی می کردند، اما در پایان این دوره کشت محصولات زراعی مانند شکل اولیه ای از گندم های امروزی شکل گرفت.

نکته مهم در نتایج این آزمایش ها این است که این جوامع کشاورزی مشغول کشت نمونه های وحشی این نوع گیاهان بوده اند که بعداً حیوانات و غلات امروزی از آنها ریشه گرفته اند.

به عبارت دیگر دوازده هزار سال پیش انسان همان گیاهان وحشی را که در طبیعت وجود داشته کشت می کرده است.

کارشناسان کشاورزی باستان از نتایج این پژوهش ها استقبال کرده اند.

گزارش کامل این تحقیقات در شماره اخیر مجله «ساینس» منتشر شده است.

محققان دانشگاه توپینگن آلمان در حفاری های خود در حاشیه رشته کوه زاگرس در ایران موفق به کشف آثار و بقایای جوامع کشاورزی مربوط به عصر حجر شدند.

این یافته های باستان شناسی کاملترین تصویری است که از دوره های اولیه کشاورزی انسان ها یافت شده و نشان می دهد که مردمان ساکن فلات قاره ایران در کشف و توسعه کشاورزی نقش مهمی داشته اند. این یافته ها نشان می دهند که مردمان ساکن این مناطق از دوازده هزار سال پیش جو، عدس و لوبیا پرورش می داده اند.

این یافته های باستان شناسی کاملترین تصویری است که از دوره های اولیه کشاورزی انسان ها یافت شده و نشان می دهد که مردمان ساکن فلات قاره ایران در کشف و توسعه کشاورزی نقش مهمی داشته اند.

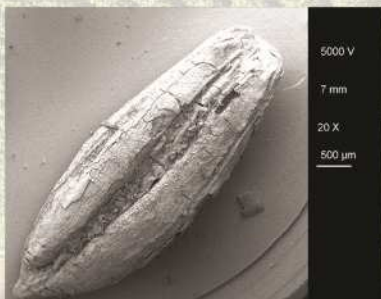
تاکنون فرضیه رایج در بین مورخان این بود که کشاورزی در بخش های غربی منطقه ای که «هلال حاصلخیز» نام گرفته است یعنی بخش هایی از غرب ترکیه، سوریه، عراق، اردن و فلسطین آغاز شده است چون تمام شواهد مربوط به دوره های اولیه کشاورزی در آن نقاط کشف شده بود؛ اما اکنون ثابت می شود که ایران یعنی بخش شرقی این هلال حاصلخیز نیز در همان زمان محل اولین تجارب کشاورزی انسان ها بوده است.

در دهه ۱۹۵۰ میلادی باستان شناسان موفق به کشف شواهدی از کشاورزی اولیه در سرزمین های اشغال فلسطین شدند و مدعی شدند که کشاورزی نخستین بار در منطقه ای بین اردن و سرزمین های اشغالی شکل گرفته است.

پژوهش های باستان شناسی اخیر از سال ۲۰۰۹ و به ریاست نیکلاس کنراد از دانشگاه «توپینگن» آلمان در دامنه های رشته کوه زاگرس و در جوار مرز با عراق آغاز شد. در ماه های اخیر به توصیه همکاران ایرانی این پژوهشگر، آنها حفاری در چند تپه کم ارتفاع را شروع کرده و به سرعت مجموعه ای از اشیاء بسیار قدیمی از جمله باقی مانده طرف های سفالی و نقاشی هایی از حیوانات و پیکر انسان را پیدا کردند.

بخش دیگری از یافته های باستان شناسان ابزارهای سنگی را شامل می شود که برخی از آنها مخصوص خرد کردن دانه های غلات و حیوانات بوده است. علاوه بر این مقداری هم دانه های غلات و حیوانات کشف شده که به گفته باستان شناسان نیم سوز شده اند ولی با وجود این محتویات این دانه ها به خوبی حفظ شده است.

نیکلاس کنراد با وجودی که در رشته زبست شناسی دانش چندانى ندارد ولی می گوید که تشخیص این دانه های غلات و حیوانات کار دشواری نیست و می گوید که آنها شبیه دانه های عدس و یا جو هستند که امروز همه ما با آنها سر و کار داریم.

دیدگاه

رئیس اتاق کرمانشاه: نقشه راه اقتصادی استان کرمانشاه تدوین می شود

رئیس اتاق بازرگانی استان کرمانشاه از تدوین نقشه راه اقتصادی استان در این اتاق خبر داد. به گزارش روابط عمومی اتاق کرمانشاه، کیوان کاشفی اظهار داشت: تمام تلاش خود را به کار می بندیم تا با در نظر گرفتن تمام ارکان مهم رسیدن به اقتصادی کارآمد، نقشه راه اقتصادی استان را در اتاق کرمانشاه تدوین کنیم. وی افزود: بدیهی است ارتقاء سطح تعامل و همکاری بین سازمانهای مرتبط با اقتصاد استان، حذف موانع موجود به منظور تسهیل فعالیت های اقتصادی بازرگانان و فعالین حوزه اقتصاد، فراهم کردن زمینه مناسب برای مشارکت سایر علاقه مندان به فعالیت های اقتصادی در اتاق کرمانشاه و توانمند سازی آنان برای حضوری موثر در زمینه های مختلف اقتصاد، از مواردی است که در تدوین آن لحاظ خواهیم کرد. کاشفی بیان کرد: تبادل اطلاعات کارشناسی شده اتاق کرمانشاه با سایر سازمان ها از مهمترین راه کارهای رسیدن به اقتصادی کارآمد در استان است و اتاق بازرگانی کرمانشاه علاوه بر اعضای خود توانسته با تجمع فعالان و علاقه مندان اقتصادی در قالب باشگاه فعالین اقتصادی، همچنین با بهره گیری از اتاق فکر و اساتید مجرب، توانایی خود را در زمینه ارائه نظریات کارشناسی شده افزایش داده و آماده ارائه راهکارهای موثر در حوزه اقتصاد به سایر سازمانهای استان و رئیس اتاق بازرگانی استان کرمانشاه عنوان کرد: درک ظرفیت اقتصادی استان و بررسی چالش ها و نارسایی های موجود و تلاش برای ارائه طرح های کارآمد و کارشناسی شده برای رسیدن به شرایط اقتصادی مناسب از دغدغه های همیشگی اتاق کرمانشاه بوده و اتاق توانسته با برگزاری همایش ها، جلسات و نشست های اقتصادی کارآمد زمینه را برای نيل به این هدف فراهم کند. بدیهی است در صورت همکاری سایر سازمان های استان اتاق کرمانشاه قادر خواهد بود برنامه های اقتصادی منسجم و کارآمدتری در حوزه اقتصاد استان، طراحی و اجرا کند.

لزوم همکاری کلیه دستگاه ها و سازمان ها برای کمک به توسعه استان

کاشفی اظهار داشت: ما تلاش خواهیم کرد زمینه این همکاری ها را برای بهبود شرایط اقتصادی استان، در اتاق ایجاد کنیم و از سایر سازمانها و ارگانها هم در خواست داریم با طرح مشکلات اقتصادی خود در اتاق کرمانشاه به ریل گذاری حرکت قطار توسعه استان کمک کنند. رئیس پارلمان بخش خصوصی استان کرمانشاه گفت: اتاق کرمانشاه ارائه دهنده موضوعات بروز اقتصادی است و توانسته همگام با سیاست های کشور، با ارائه طرح ها و ایده های نو در زمان مناسب و بدون شائبه دگر تصمیحات مطلوبی اتخاذ و سیاست های صحیحی را اعمال کند. نگاهی به فعالیت های اخیر اتاق بازرگانی کرمانشاه و قرار گرفتن آن در بین برترین اتاق های بازرگانی کشور گویای این مطلب است، به عنوان نمونه در بحث حمایت از کالای ایرانی اتاق کرمانشاه با راه اندازی کمیته همبستگی اجتماعی برای خرید کالاهای بومی و تولید داخلی در ایام نوروز، تلاش می کند با حمایت از کارگر بومی و ایرانی، سرآغاز حرکت حمایتی ویژه و نواندیشانه ای از سوی سایر سازمانهای استان باشد.

کاشفی در ادامه افزود: از آنجا که اتاق یک ارتباطی دهنه اقتصادی با فعالین و مسئولین بخش خصوصی کشور است، همچنین بهبود شرایط اقتصادی استان در گرو تعامل و همکاری تمام سازمانهای دولتی و خصوصی استان است، اتاق بازرگانی تلاش می کند با بهره گیری از طرح هایی متفاوت و کارآمد، زمینه مناسبی را برای این همکاری های اقتصادی فراهم کند.

باید شرایط مناسب رویارویی با هر تغییر را ایجاد کنیم

سرپرست تشکلات بخش خصوصی استان کرمانشاه عنوان کرد: اتاق کرمانشاه تمام توان کارشناسی خود را به کار خواهد گرفت تا با بررسی موضوعات اقتصادی مهم و شاخص کشور و طرح راهکارهای مناسب برای آن نه تنها در سطح استان بلکه در سطح ملی نیز به بهبود روند اجرای موفقیت آمیز برنامه های اقتصادی کمک کند.

وی افزود: تیم فکر اتاق کرمانشاه متشکل از کارشناسان اقتصادی و فعالین اقتصادی است که نشست هایی برگزار شده این تیم و نتایج حاصله نشانه دهنده همکاری موثر اعضای منتخب در کنار هم را دارد که تاکنون به طرح ایده ها و طرح های اقتصادی مفیدی نیز منجر شده است.

کاشفی افزود: اقتصاد کشور و به تبع آن اقتصاد استان در معرض تصمیم گیری ها و روابط اقتصادی منطقه ای و جهانی قرار دارد و دائما در حال تغییر است، بنابراین باید شرایط مناسب رویارویی با هر تغییر را فراهم کنیم تا در مواقع بروز بحران با چابکی لازم و بدون شائبه دگر، راه کار مناسبی را اتخاذ و از بروز اثرات نامطلوب در اقتصاد و صدمات جبران ناپذیر جلوگیری کنیم.

عضو هیئت رئیسه اتاق ایران عنوان کرد: در سالهای اخیر مسئله روابط اقتصادی منطقه ای و جهانی حائز اهمیت است و اتاق کرمانشاه به دلیل داشتن امتیاز همسایگی با کشور عراق، بنابراین لازم برای استفاده از این فرصت اقتصادی را دارد. لذا این اتاق تلاش کرده با ارتقاء دانش اقتصادی بازرگانان و فعالین اقتصادی با برگزاری کلاسهای آموزشی و بطرف کردن نیازهای آموزشی آنان، زمینه تجارت اصولی تر و بیشتر با کشور عراق را فراهم کرده و سودآوری تجاری در سطح استانی و ملی را افزایش دهد.

پژوهش های اقتصادی

تجارت الکترونیک مسیری روشن برای کرمانشاه
دیدهبان توسعه؛ کنگاشی در تجربه راه اندازی مرکز هم اندیش توسعه کرمانشاه
برنامه های آموزشی مرکز مطالعات و پژوهشهای اقتصادی اتاق در سال ۹۵
بررسی مزیت های نسبی استان کرمانشاه
گزارش پنجمین جلسه "اتاق فکر فردا"
نوسعه پایدار در گرو اشتغال زنان
بررسی علل و راهکارهای جلوگیری از فرار سرمایه از استان

دکتر ناصر گلی
مدیر مرکز مشاوره اتاق کرمانشاه

تجارت الکترونیک مسیری روشن برای کرمانشاه

گفت که مبادله الکترونیکی داده عبارت از تولید، پردازش، کاربرد و تبادل اطلاعات و اسناد به شیوه های الکترونیکی و خودکار بین سیستم های کامپیوتری و براساس زبان مشترک و استانداردهای مشخص و با کمترین دخالت عامل انسانی، البته تجارت الکترونیک حیطه ای به مراتب گسترده تر از مبادله الکترونیکی داده دارد و آن یک تحول و انقلاب در عرصه ارتباطات است . تجارت الکترونیکی در ساده ترین تعریف عبارت از یافتن منابع، انجام ارزیابی، مذاکره کردن، سفارش، تحویل، پرداخت و ارائه خدمات پشتیبانی است که بصورت الکترونیکی انجام می شود. لذا تجارت الکترونیک روشی است براساس آن اطلاعات، محصولات و خدمات از طریق شبکه های ارتباطات کامپیوتری خرید و فروش می شوند.

ما در کرمانشاه و بطور کلی ایران در همه حوزه های تجارت الکترونیک و انواع آن مانند

Business to business B2B (تجارت فروشنده با فروشنده)،
Business to Consumer B2C (تجارت فروشنده با مصرف کننده)،
Consumer to Consumer C2C (تجارت مصرف کننده با مصرف کننده)،
Consumer to Business C2B (تجارت مصرف کننده با فروشنده)،
Peer to Peer P2P (تجارت نقطه به نقطه)،
Business to Administration B2A (تجارت فروشنده با اداره)،
Consumer to Administration C2A (تجارت مصرف کننده با اداره)

هم ظرفیت لازم و هم نیاز مبرم به بهره گیری را داریم اما متأسفانه تاکنون بطور جدی به این مهم نگریسته نشده است. حدود ۵ سال است که بحث تجارت الکترونیک در ایران (البته به شکل دولتی) راه اندازی شده است که سهم بخش خصوصی در آن بسیار اندک بوده است.

تجارت الکترونیک به آن علت که بر پایه اینترنت می باشد لذا سرعت اینترنت و ظرفیت دستیابی به آن نقش بسزایی در این مهم دارد که متأسفانه جدول ذیل نشان می دهد که ما در این حوزه توفیق لازم را نیافته ایم.

۳۳۰ کیلومتر مرز مشترک با عراق در قرن اخیر گاهی برای استان ما آسیب هایی داشته و گاهی مزیت هایی. اما سؤال ما همواره این است که آیا این سطح از همسایگی با عراق چقدر به نفع تولید، بازرگانی و بهبود سطح اقتصادی مردم استان ما بوده است. آیا داشتن مرز مشترک با یک کشور مصرف کننده، ما را نسبت به تراز تجاری و منافع انحصاری از کشاورزی از دیگر استان ها متمایز ساخته است؟

باید گفت متأسفانه پاسخ بسیاری از این سؤالات خیر است.

کرمانشاه از نظر تجارت و صادرات غیرنفتی با مبداء استان، تنها ۲ درصد از کل سهم صادرات کشور را داراست. در حالی که نیمی از صادرات کشور ما به عراق از مرزهای استان کرمانشاه انجام می شود و در حقیقت ما بارانداز صادراتی محصولات دیگر استان های کشور هستیم.

اما یک راهکار مناسب جهت برخورداری از همه فرصت ها و مزیت های قید شده فوق الذکر جایگزینی، بسط و گسترش تجارت الکترونیک در استان مستعد ما بجای تجارت به روش سنتی معمول است.

اگر بتوانیم فرایند فروش و به طور کلی بازار را با اینترنت و تکنولوژی WEB انجام دهیم و معاملات الکترونیکی را جایگزین روش های سنتی فعلی کنیم دیگر فقط لازم نیست به بازار عراق فکر کنیم بلکه تجارت الکترونیک راه ما را به ارزاترین و سریعترین شکل ممکن به جهان باز خواهد کرد که بدون شک سرمایه گذاری در این حوزه جزء سودآورترین بخش ها در اقتصاد به شمار می آید.

با بررسی های انجام شده از وضعیت تجارت با عراق و روش هایی که تجار سنتی ما به آن میبایست باید این هشدار را جدی گرفت که سهم ما از بازارهای جهان به روش بازاریابی و فروش سنتی روز به روز کاهش یافته و چه بسا حجم معاملات تجاری صاحب یک ویسایت ساده در مرکز ایران بسیار بیشتر از قدیمی ترین و شاخص ترین صادرکننده ما در کرمانشاه باشد.

تجارت الکترونیکی، مبادله ی الکترونیکی داده هاست. بطور خلاصه می توان

تعداد محدود شرکت های دانش بنیان حوزه تجارت الکترونیک استان کرمانشاه، فعالیت های برخی شرکت های خدماتی حوزه تجارت الکترونیک بدون هیچ رشته صنفی در استان، نبود هیچ سازمان، صندوق، اتحادیه یا انجمن و تشکل تخصصی حامی این حوزه تجارت و کسب و کار در استان و چشم انداز روشنی که برای این مهم در حوزه های مختلف می توان دید. مرکز مطالعات و پژوهش های اقتصادی اتاق بازرگانی کرمانشاه به اتاق کرمانشاه پیشنهاد تشکیل انجمن تجارت الکترونیک را ارائه و با موافقت هیأت رئیسه این اتاق این انجمن بزودی در کرمانشاه افتتاح خواهد شد. امیدواریم این جنبش و اقدام شایسته در ایجاد فرصت های شغلی جدید در استان، بهبود فضای کسب و کار، تسهیل در امر وارداتی و صادراتی کالا و خدمات در استان مرتفع سازی نیازهای فضای مجازی استان و توسعه اقتصادی کرمانشاه تاثیرگذار باشد.

ردیف	استان	ضریب نفوذ اینترنت (درصد)
۱	مازندران	۷۴.۸
۲	تهران	۷۰.۳۵
۳	اصفهان	۶۶.۰۵
۴	قم	۶۲.۵۹
۵	سمنان	۵۸.۵
۶	هرمزگان	۵۸.۰۹
۷	خوزستان	۵۸.۰۳
۸	فارس	۵۶.۸۴
۹	یزد	۵۴.۷۳
۱۰	گیلان	۵۳.۷۵
۱۱	چهارمحال و بختیاری	۵۲.۵۹
۱۲	اردبیل	۵۲.۲۸
۱۳	بوشهر	۵۲.۴۱
۱۴	آذربایجان شرقی	۵۰.۹۴
۱۵	زنجان	۴۹.۸۱
۱۶	خراسان رضوی	۴۸.۸۵
۱۷	گلستان	۴۸.۰۷
۱۸	همدان	۴۶.۹۶
۱۹	ایلام	۴۵.۵۹
۲۰	قزوین	۴۵.۷۱
۲۱	مرکزی	۴۵.۵۵
۲۲	آذربایجان غربی	۴۴.۷۹
۲۳	کردستان و کرمانشاه	۴۱.۳

۳/۴۱ درصد ظرفیت نفوذ اینترنت در استان کرمانشاه و فعال بودن ۱۳۷ هزار مودم پرسرعت و ۳۶۷ هزار کاربر اینترنتی می تواند برای پژوهشگران این حوزه نقاط قابل توجهی دریافتن علل ناکامی استان ما در این شاخه تجارت الکترونیک باشد.

خطوط اینترنت پرسرعت مشغول به کار به تفکیک نوع مصرف در استان کرمانشاه

سال	خانگی	تجاری	جمع کل
۱۳۹۳	۱۰۹۳۵۵	۲۷۴۹۸	۱۳۶۸۵۳

جمعیت ۶ ساله و بیش تر برحسب استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در مناطق شهری و روستایی

شرح	کل جمعیت ۶ ساله و بیش تر	جمعیت دارای تلفن همراه	جمعیت استفاده کننده از رایانه	جمعیت کاربر اینترنت
۱۳۹۲	۱۸۰۰۵۸۷	۱۱۵۳۹۸۵	۳۹۸۳۰۰	۳۶۶۹۴۴

دیده بان توسعه

کنکاشی در تجربه راه اندازی مرکز هم اندیشی توسعه استان کرمانشاه

بخش دوم / گزارش از: نساء نژادجعفری

یکی از مهم ترین اصول، جهت دستیابی به توسعه ای موزون و همه جانبه در کلیه زیر بخش ها، توجه ویژه به شرایط، پتانسیل ها و موقعیت منطقه می باشد که دستیابی به شناختی جامع و کامل در این خصوص نیازمند مشارکت کارشناسان، صاحب نظران و مردم آن منطقه در فرایند برنامه ریزی و تصمیم گیری است. با توجه به ضرورت های بیان شده و به منظور یافتن راه حل های عملی و متناسب با ظرفیت های استان جهت رفع معضلات موجود و دستیابی به مدلی پایدار و اثربخش برای توسعه استان، مرکز هم اندیشی توسعه استان کرمانشاه در قالب نهادهای اجتماعی و غیر دولتی تاسیس گردیده است. این مرکز با هدف

در این شماره از نشریه اتاق بازرگانی کرمانشاه بخش دوم از چکیده سخنرانی دکتر رنای در جمع کارشناسان و مقامات استان که شرح کاملی از تجربه راه اندازی این مرکز و خطوط کلی راهنمای توسعه است از زبان این فرهیخته گرانقدر می خوانیم:

اکنون کشور در موقعیتی است که تقریباً همه به مسئله نیاز وجود یک شبکه مشورتی در کشور پی برده اند. سازمان مدیریت در ساختار جدیدش، طراحی یک بازوی مشورتی غیر دولتی برای حضور در کنار سازمان دیده می شود. همچنین ریاست جمهوری فرمودند یک شبکه ای از نخبگان طراحی کرده اند که در هر استانی اتاق فکر راه اندازی شود با یک مأموریت خاص. وزارت کشور نیز به ۵ استان به عنوان پایلوت ابلاغ کرده اند که مرکز هم اندیشی آن استان را تاسیس کنند و اگر موفق بود در استان های دیگر نیز تشکیل گردد. بنابراین این احساس بوجود آمده و یک عزم ملی همراه آن است و این استان یک استان پیشتاز در این امر است. پس اگر استانداری و مقامات استان کمک کنند، موتور مرکز روشن می شود و این حرکت ادامه پیدا خواهد کرد، اما اگر چند ماه دیگر مانند یک سال اخیر بگذرد و بودجه و مکان نداشته باشد دیگر نمی توان هم اندیشان را گرد یکدیگر جمع کرد. بنابراین الان موقع آن است که مشخصاً یک جایی به مرکز اختصاص داده شود.

به همین منظور دو گام باید برداشته شود:

- ۱) تهیه یک مکان مناسب برای مرکز هم اندیشی
- ۲) اختصاص بودجه کافی برای این مجموعه

روشی که ما برای تولید فکر طراحی کردیم بسیار کم هزینه است. اگر یک پروژه را جهت مطالعه و بررسی در اختیار یک پژوهشگر قرار دهیم، میلیی در حدود ۲۰۰ الی ۳۰۰ میلیون بودجه احتیاج دارد. در حالیکه یک سال جلسات مرکز هم اندیشی که ۷۰، ۸۰ هم اندیش را دورهم فعال نگه داشته بود فقط ۱۲۰ میلیون هزینه در برداشت و با این مبلغ بسیار کار آمد عمل خواهد کرد. بنابراین در مقایسه با مجموع آنچه که باید بشود هزینه چندان در بر ندارد. اکنون به لحاظ قانونی همه چیز محاسبات. اگر بخواهیم یک جمع بندی از دو سال گفتگو در استان ارائه بدهیم باید عرض کنم وجود یک معضل و یک بیماری احساس شده است. معضل این است که یک تشطط فکری عمیقی در مورد توسعه در استان بین نخبگان و دانشگاهیان و صاحب نظران و همینطور بین مدیران وجود دارد. شما حتی نمی توانید احساس کنید ۵۰٪ صاحب نظران استان راجع به یک استراتژی توافق دارند و این ناشی از فقدان گفتگوی جمعی بوده و هست. یعنی نخبگان، مدیران، صاحب نظران راجع به امر توسعه در استان گفتگوی مستمر نداشته اند، بنابراین وفاقی ندارند.

منظور یافتن راه حل های عملی و متناسب با ظرفیت های استان جهت رفع معضلات موجود و دستیابی به مدلی پایدار و اثربخش برای توسعه استان، مرکز هم اندیشی توسعه استان کرمانشاه در قالب نهادهای اجتماعی و غیر دولتی تاسیس گردیده است. این مرکز با هدف جمع، همگرایی و همسان سازی ایده ها و نظرات صاحب نظران استان به دنبال آن است تا بتواند نقش دیده بان توسعه استان را ایفا نموده و اتاق فکری پویا و هدفمند جهت توسعه استان کرمانشاه باشد.

لازم به ذکر است که برنامه ریزی به منظور ایجاد مرکزی جهت راهبری مسائل توسعه استان از سال ۱۳۷۶ در جهاد دانشگاهی استان کرمانشاه آغاز گردیده است. در سال ۱۳۸۵ توسط معاونت پژوهشی جهاد دانشگاهی از مرکز هم اندیشی استان اصفهان بازدید بعمل آمده و برنامه ریزی جهت تاسیس مرکز هم اندیشی استان آغاز گردید. در این خصوص طی هماهنگی صورت گرفته با استانداری وقت کرمانشاه و طی

روشی که ما برای تولید فکر طراحی کردیم بسیار کم هزینه است. اگر یک پروژه را جهت مطالعه و بررسی در اختیار یک پژوهشگر قرار دهید، مبلغی در حدود ۲۰۰ الی ۳۰۰ میلیون بوده احتیاج دارد. در حالیکه یک سال جلسات مرکز هم اندیشی که ۸۰، ۷۰ هم اندیشی را دور هم فعال نگه داشته بود فقط ۱۲۰ میلیون هزینه در برداشت و با این مبلغ بسیار کار آمد عمل خواهد کرد. بنابراین در مقایسه با مجموع آنچه که باید بشود هزینه چذاتی در بر ندارد.

می داند.

مسئله دوم بیماری اختلال ارتباطی ست!!!

مفهوم اختلال ارتباطی در روانشناسی کاربرد دارد، که وقتی یک فرد نمی تواند مناسب با دیگران ارتباط برقرار کند و مسائل خود را بیان کند و یک تعامل مثبت داشته باشد، می گویند فرد دچار اختلال ارتباطی ست. جامعه شناسی هم این عنوان را از روانشناسی بر گرفته است، طوریکه در جوامعی که بین گروه ها، اقوام، گروه های اجتماعی، نخبگان، مقامات و جامعه گفتگو مختل باشد می گویند این جوامع دچار اختلال ارتباطی هستند.

بنابراین اگر بخواهیم یک نگاه کلی داشته باشیم، یک فقدان ارتباط ساختارمند و شبکه ای بین کسانی که موثر هستند در حوزه توسعه، وجود دارد. بزرگان قبیایل و پیران اقوام بخشی از جمعیت استان هستند اما صفر درصد در توسعه استان نقش برایش قائل هستیم. در حالیکه ایشان شخصیت هایی هستند که بخش بزرگی از جمعیت استان از آنها حرف شنوی دارند و از ایشان نعمت می کنند، اما ما آنها را در بازی توسعه شرکت نداده ایم و این طبیعی است که وقتی جامعه ای ۵۰٪ جمعیت آن در بازی توسعه حذف شده، نتواند فرصت های مناسبی برای توسعه ایجاد بکند. بنابراین اختلال ارتباطی را خیلی عمیق و گسترده می بینیم، از بحث روانشناسی گرفته تا اینکه

اصلاً نظام تدبیر درصدی حق برای بازیگران مهم اجتماعی قائل نیست که بپایند در حوزه مدیریت نظام تدبیر مشورت بدهند و حضور داشته باشند و موثر باشد. اینها شاید برای شما که در این آب زندگی می کنید عادی شده باشد ولی برای کسانی که از بیرون نظاره گر هستند، در می یابند این آب، آبی نیست که از آن توسعه بیرون بیاید. اینها مهمترین مسائلی است که باید اصلاح شود.

حالا اگر مرکز هم اندیشی بتواند کاری بکند این است که فقدان یک اجماع در امر توسعه در استان را حل کند و آرام آرام به یک همگرایی برسد.

زمانیکه موضوع مونوریل مطرح شد هیچ کس موافق آن نبود و ما با استاندارد وقت مطرح کردیم که مجموعه مرکز هم اندیشی می گوید که این یک خطر و ریسک جدی است برای این شهر ولی پاسخ این بود که این تصمیمی است که ما نمی توانیم در آن مداخله کنیم.

این تصمیمی است که در تهران و سفرهای استانی گرفته شده و ما نمی توانیم کاری کنیم. اگر مرکز هم اندیشی بتواند این فضای تشطط آمیز در مورد امر توسعه را کمی تلطیف کند و به یک همگرایی برسد کار بزرگی انجام داده، چرا که هر استانداری می آید یک مسیری را می رود و کسی هم نیست که بگوید غلط است چون الگویی وجود ندارد که خط کشی بشود.

در مجموع این شصت مصاحبه و جلساتی که با هم اندیشان داشتیم چهار استراتژی به موازات یکدیگر پیشنهاد شد که ترتیب ندارند، یعنی هیچ جای آن را ما نمی توانیم قاطع به جمع بندی برسیم که این استراتژی مقدم است یا خیر.

۱. توسعه صنعتی شامل معدن
۲. توسعه کشاورزی شامل شیلات و دامپروری
۳. توسعه تجارت و خدمات شامل حمل و نقل
۴. توسعه گردشگری شامل انواع آن

برای اینکه دریابیم که یک استراتژی توسعه برای یک استان کارآمد است یا نه، نباید فقط به قابلیت ها و فرصت ها نگاه کرد. بلکه وقتی استراتژی ها را کنار هم قرار می دهیم باید چهار ویژگی زیر را داشته باشند:

- (۱) قابلیت
یعنی اینکه ما همه ظرفیت های مربوطه را داشته باشیم.
- (۲) مقبولیت
یعنی اینکه قابلیت ها در محیط موجود که همه ظرفیت ها را تحقق دارد، مقبولیت داشته باشد.

۳) حمایت

یعنی اینکه اگر حمایت دولت را برای استراتژی توسعه نداشته باشیم، آن استراتژی دیگر جواب نخواهد داد و عملی نخواهد شد.

۴) راهبرد

راهبرد باید اثربخش باشد و انقدر مهم باشد که بتواند خیز ایجاد کند. آن چهار استراتژی که نام بردیم هیچ کدام این ویژگی ها را باهم ندارد حتی استراتژی کشاورزی...

در انتخاب استراتژی ضمن اینکه باید ظرفیت ها و فرصت ها و توانمندی ها را ببینیم یکسری مسائل را هم باید ببینیم. مثلاً اینکه در نظر داشته باشیم این مسئله فرامنطقه ای و جهانی با ملی است. بالاخره کرمانشاه استانی است که در حوزه کشاورزی، حوزه آب و خاک قابلیت های فراوانی دارد. اقلیم بسیار مستعدی دارد و نسبت به استان های دیگر و قابلیت های دیگر سرآمد است. اما قابلیت های گردشگری آن نسبی است و عالی نیست. در تجارت و حمل و نقل و خدمات تجربه تاریخی دارد و نقش مهمی در گذشته بازی کرده و موقعیت جغرافیایی آن هم، برای این کار آن را حمایت می کند. در صنعت هم تجربه گسترده ندارد و موفقیت فراگیر هم ندارد. کرمانشاه از نظر اجتماعی با اختلاف گسترده ای بین جنسیت ها، بین طبقات پایین اجتماعی و نخبگان، و بین خود نخبگان شامل مدیران دچار است و از نظر سیاسی یک جامعه چند پارچه است با رقابت های مخرب، یعنی دموکراسی در این استان ضایعه به بار آورده و رشد ایجاد نکرده است. دموکراسی در جامعه چند قطبی ضایعه ایجاد می کند، در جوامعی که توزیع آرا نرمل باشد دموکراسی خوب است در حالیکه جامعه کرمانشاه یک جامعه چند قطبی است. نقش زنان که در توسعه باید محوری باشد در این استان بسیار ضایعه ای است. زنان تحصیلات دارند ولی نقش اجتماعی بازی نمی کنند. تسلط فرهنگ بومی، عشیره ای، روستایی کشاورزی به علت کثرت مهاجرت حتی فرهنگ شهر نشینی را هم تحت سلطه فرهنگ عشیره ای و روستایی قرار داده است. یعنی حتی یک مدرنیته ضعیف هم شکل نگرفته است. نیروی انسانی متخصص برای حوزه صنعت خیلی کم است و توانمندی ها و نیروی ماهر برای توسعه صنعتی بسیار کم، برای گردشگری پایین و برای حوزه کشاورزی و خدمات حمل و نقل به طور نسبی خوب است. تبعیض در همه سطوح و حوزه ها خیلی آسیب زده است و همچنان حضور دارد. این ها ویژگی هایی است که بر موفقیت هر استراتژی توسعه سایه می اندازد. اما من می خواهم چند نکته را بگویم که اصولاً ممکن است دیدگاه شما را نسبت به مسئله توسعه استان یک مقدار جابجا کند و امیدوارم این مسئله را در چیشش آینده توسعه استان لحاظ کنید.

دولت در سطح ملی و در شرایط خاصی می تواند بر روی اشتغال اثر بگذارد. اگر همه چیز استاندارد باشد دولت در این شرایط می تواند با ابزارهای مالی بر اشتغال اثر بگذارد. دولت به راحتی نمی تواند بر روی اشتغال و رکود اثر بگذارد، چون اشتغال و رکود محصول کل سیستم است و محصول دولت نیست. اقتصاد دانان اصطلاحاً می گویند اشتغال محصول سیستمی است نه محصول دولتی. در سطح ملی تا حدودی اگر شرایط با ثبات باشد دولت می تواند با ابزارهای مالی اشتغال ایجاد کند، ولی بیشتر می تواند فرصت شغلی ایجاد کند، نه اشتغال. سایه ای که فضای ملی روی اشتغال می اندازد، در سطح استان جدی تر است. یعنی استانداران حتی ابزارهای اولیه که برای ایجاد اشتغال لازم است را در اختیار ندارد.

استانداران به همین دلایلی که ذکر کردم نمی توانند اشتغال ایجاد کنند فقط می توانند فرصت شغلی ایجاد کنند. پس استانداران باید بخشی از کارهای خود را در جذب سرمایه قرار بدهد که در یک حوزه هایی چشم ایجاد کند. ولی به نظر بنده مقامات ارشد استان که به تشطط سیاست گذاری بلند مدت گرفتار هستند، باید اولین مأموریت شان این باشد که تکلیف افاق را روشن کنند. در یک افق مبهم و ناروشن هر مقام و مدیرکل که بیاید یک برنامه جدید ارائه می کند و در نهایت این استان در تزلزل به سر خواهد برد. به نظرم اگر یک جهش، یک تحول، یک انرژی در مورد تحول در مدیریت توسعه استان ایجاد شود از هر چیزی برای استان مهمتر است. مرکز هم اندیشی می تواند یکی از این گام ها باشد. اما کافی نیست. یک عزم و وفای در مدیران ارشد استان نیاز دارد. استاندار باید یک خیز تحول آمیز در حوزه نگرش به توسعه در استان و در نظام مدیریت توسعه استان ایجاد کند و سنت شکنی هایی در مدیریت توسعه انجام دهد.

ادامه دارد

برنامه های آموزشی مرکز مطالعات و پژوهشهای اقتصادی اتاق در سال ۹۵

* سارا کیوان فرد - کارشناس آموزش اتاق بازرگانی کرمانشاه

در ۱۳ اردیبهشت ماه جاری تور بازدید از بازارچه های مرزی پرویزخان و خسروی برگزار شد که تعداد ۴۰ نفر از اعضای باشگاه فعالان اقتصادی اتاق در آن حضور داشتند همچنین کارگاه آموزشی رویه صادرات و واردات از بازارچه های مرزی با تأکید بر مرز پرویزخان در همان روز برگزار شد. همچنین در ۴ خرداد ماه نیز کارگاه اصول و فنون مذاکره در سالن جلسات دانشگاه رازی با حضور ۲۸ نفر از اعضا اتاق برگزار گردید. در ۱۶ خرداد ماه نیز کارگاه آموزشی طرح کسب و کار (Business Plan) برگزار می گردد و همچنین در ۱۷ خرداد ماه نیز همایش عمومی معافیت های مالیاتی قانون رفع موانع تولید و اصلاحات قانون مالیاتهای مستقیم در سالن اجتماعات اتاق بازرگانی برگزار شد. دوره های تخصصی مناقضین کارت بازرگانی به صورت هر دو هفته یکبار و با سه عنوان به شرح ذیل برگزار می گردد:

۱. مقررات صادرات و واردات و این نامه های اجرایی آن
۲. قوانین و مقررات امور گمرکی و ترخیص کالا
۳. مدیریت خرید، سفارشات خارجی، اعتبارات اسنادی و اینکوترمز

جهت استحضار از همایش های اتاق که در لیست برنامه های این مرکز می باشد موارد ذیل عنوان می گردد:

۱. مدیریت کسب و کارهای خانوادگی
 ۲. معافیت های مالیاتی قانون رفع موانع تولید و اصلاحات قانون مالیاتهای مستقیم
 ۳. وقتی بدن سخن می گوید! آشنایی با تکنیکهای زبان بدن در ارتباطات موثر
 ۴. مدیریت فردی با پند علم مدیریت ایران
 ۵. کارافرینی و رازهای موفقیت برندها با حضور کارآفرینان برتر
 ۶. تحلیل های مالی و سرمایه گذاری شرکتهای با رویکرد تروت
 ۷. هوش تجاری و هوشمندی در کسب و کار
 ۸. اصول تجارت و بازرگانی در بازارچه های مرزی (محل برگزاری قصرشیرین)
- بنابر درخواست تعدادی از واحدهای تولیدی و صنعتی مبنی بر برگزاری دوره های درون کارگاهی و همچنین تشکیل جلسات اتاق فکر در محل این واحدها، یکی از اهداف سال ۹۵ این مرکز به این مهم معطوف شده است. همچنین این مرکز در حال رایزنی با اتاق بازرگانی ایران مبنی بر برگزاری دو سمینار منطقه ای و ملی به شرح ذیل که پس کسب نتایج مطلوب اقدامات لازم در این خصوص نیز پیگیری خواهد شد.

- سمینار ملی تعامل تجارت و دانشگاه

- سمینار منطقه ای شناسایی ثروت های زاگرس نشینان

یکی از سمینارهای علمی و پژوهشی فوق در پاییز ۹۵ با فراخوان قبلی در سطح ملی و دریافت مقالات و پژوهشهای برتر در حوزه های زیرمجموعه فوق برگزار و توسط تیم داوری منتخب ملی مراسمی با حضور چهره ها و شخصیت های مطرح داخلی و خارجی مقالات برتر انتخاب، برگزیده و معرفی خواهند شد. در نهایت نیز بهترین پژوهش ها و مقالات دریافتی در قالب کتاب سمینار توسط اتاق بازرگانی چاپ و منتشر می گردد. امید است همچون گذشته در سال ۹۵ نیز با همکاری همه همکاران، اتاق بازرگانی کرمانشاه در صدر جدول رتبه بندی آموزشی کشور قرار گیرد.

بنون نژدید جهان فردا از آن کسانی است که مسلح به علم از زوایای مختلف آن هستند و اینک که ما خود در عرصه های اقتصادی صنعت و معدن و کشاورزی و بخش های دیگر فعال می باشیم، چنانچه نتوانیم تکابوی لازم را در وصول به دروازه های دهنده جهانی اقتصاد بروز دهیم، از قافله ی پیشرفت سریع اقتصاد نوین عقب مانده و نمی توانیم سهم شایسته ای از امکانات، ظرفیتهای و پتانسیل های جهان را از آن خود کنیم. از این رو ما نیز در اتاق به آن نتیجه رسیدیم که جهت مشارکت همگانی مبتنی بر بنیادهای مدیریت علمی و نظریه های کارشناسی در اتاق و دستیابی به ریشه های تجارب مفید اهل فن، راز توفیق و اثر بخشی همه جانبه آنست که می شود با انجام کار گروهی مخصوص در حوزه آموزش و علم آموزی، امور اقتصادی منطقه، استان و کشورمان را به سامان برسانیم. طی ۱۰ سال گذشته در مرکز آموزش اتاق بازرگانی ۲۴۲۳ نفر معادل ۲۹۷۷۱ نفر ساعت در دوره ها و همایش های آموزشی تخصصی شرکت نموده اند. در ابتدای هر سال شروع فعالیتها با تدوین تقویم آموزشی مختص به همان سال آغاز خواهد شد که امسال به فراخور، تغییراتی در روند برگزاری کارگاه ها و سمینارهای آموزشی ایجاد گردید و عنوان هایی انتخاب شد که به صورت کاربردی تر انجام پذیرد. ذیل این مورد به تعدادی از این کارگاه ها اشاره می گردد:

۱. مدیریت خوشنامی و استراتژی کسب رضایت مشتری
 ۲. روشهای نوین کارافرینی در کسب و کارهای کوچک با رویکرد توسعه اقتصادی
 ۳. آسانسور شیب و روشهای جذب حامی مالی
 ۴. قانون امور مالیاتی و ارزش افزوده
 ۵. روشهای مذاکرات تجاری
 ۶. آشنایی با قانون و مقررات تامین اجتماعی
 ۷. اصول تهیه و تنظیم انواع قراردادهای
 ۸. طرح کسب و کار (Business Plan)
 ۹. اقتصاد برای مدیران
 ۱۰. بازاریابی گردشگری
 ۱۱. تور و کارگاه عملی و بازدید از بازارچه های مرزی استان
 ۱۲. تور و کارگاه علمی و بازدید از شهرکها و واحدهای صنعتی استان مرکزی
 ۱۳. تکنیکهای تبلیغات در فضای کسب و کار پسا تحریم
 ۱۴. (L/C) و پاینده و نایدها (درسا برجام)
 ۱۵. تبلیغات در فضای مجازی
 ۱۶. چگونگی برگزاری و مشارکت در نمایشگاه های بین المللی داخلی و خارجی
 ۱۷. امور گمرکی و ترخیص کالا
 ۱۸. مدیریت خرید، سفارشات خارجی، اعتبارات اسنادی و اینکوترمز
 ۱۹. دوره های (کوتاه، میان و بلند مدت) زبان انگلیسی
 ۲۰. اصول و مراحل راه اندازی باشگاه مشتریان در فضای مجازی
- کلیه کارگاه های فوق به صورت ۸ ساعته و با تدریس اساتید مجرب دانشگاه های مطرح کشور و همکاری موسسه آموزشی و پژوهشی اتاق ایران با حضور گواهینامه حضور در دوره از سوی این اتاق برگزار می گردد.

بررسی مزیت‌های نسبی استان کرمانشاه

دکتر علیرضا الماسوی
عضو باشگاه فعالان اقتصادی اتاق بازرگانی کرمانشاه

امروزه مزیت نسبی در تولید کالاها و خدمات، ساخته و پرداخته ی کیفیت و کمیت طبیعی عوامل تولید از یک طرف و درجه توسعه یافتگی جامعه از طرف دیگر می باشد. لازمه شناخت مزیت های نسبی یک منطقه ابتدا به شناخت کامل کم و کیف عوامل طبیعی و عوامل تولید آن منطقه ارتباط پیدا می کند. بر اساس مبحث مزیت نسبی که به نوعی ارزیابی و مقایسه ی تجارنی و راندمان تولید را در زمینه فرصت استفاده عوامل محصولات مختلف نشان می دهد، می توان از یک طرف کمیت و کیفیت عوامل تولید در یک منطقه و از طرف دیگر مناسبات حقوقی، تجاری و قانونی نقش تعیین کننده ای در شناسایی و مشخص نمودن مزیت نسبی آن منطقه دارد را مورد بررسی قرار داد.

بر اساس مبحث مزیت نسبی که به نوعی ارزیابی و مقایسه ی تجارنی و راندمان تولید را در زمینه فرصت استفاده عوامل محصولات مختلف نشان می دهد، می توان از یک طرف کمیت و کیفیت عوامل تولید در یک منطقه و از طرف دیگر مناسبات حقوقی، تجاری و قانونی نقش تعیین کننده ای در شناسایی و مشخص نمودن مزیت نسبی آن منطقه دارد را مورد بررسی قرار داد.

همانطور که می دانیم در عمل، تعیین فاکتور با شاخص هایی برای نشان دادن مزیت نسبی یک کشور یا یک منطقه با مشکلات زیادی همراه می باشد چرا که ارزیابی مشخصات کیفی و کمی عوامل تولید، اعم از نیروی کار (ماهر یا ساده و

سرمايه (سرمایه مالی و فیزیکی و سرمایه ی انسانی) و مدیریت منابع و نیروی انسانی و ساختار فیزیکی منابع خدادادی و نیز چگونگی وضعیت سیاسی، اقتصادی و مناسبات حقوقی و تجاری یک منطقه که از عوامل تاثیر گذار بر مبحث مزیت نسبی است کار دشوار و پر هزینه ای خواهد بود؛

بملاوه تغییرات سریع فن آوری و تکنولوژی و بسترها و نیز تغییر قوانین و ساختارهای بازرگانی بسیاری از مناسبات، مزیتها و شاخصها را دگرگون و تحت شعاع قرار داده است و به نوعی باعث تغییر مزیت ها، راندمان، کم و کیف مواد اولیه، امکانات و ملزومات تولید و صرفه جویی های ناشی از مقیاس تولید گردیده است.

اینگونه ویژگی ها منجر به تغییر پارامتر های مزیت نسبی یک منطقه و باعث پویا نمودن مبحث مزیت نسبی در روند زمانی خواهد شد، به نحوی که دیگر اساس رقابت، در تولید و تجارت تنها بر اساس مزیت نسبی نخواهد بود و مزیت رقابتی که ویژگی کامل تری در تجارت و کسب و کار می باشد، محور تصمیم گیری و اقدام قرار خواهد گرفت. با این وصف می توان مزیت نسبی استان کرمانشاه را بر اساس ویژگی های طبیعی و جغرافیایی مورد ارزیابی و شناسایی قرار داد و بعدا وارد مقوله ی رقابتی گردد.

بر اساس آمار نامه های اقتصادی استان کرمانشاه، این استان با مساحت تقریبی ۳۵۰۰ کیلومتر مربع حدود ۵/۱ درصد مساحت کشور و حدود ۳۳۰ کیلومتر مرز مشترک با کشور عراق و دارای اقلیم های مختلف آب و هوایی و نیز مرتبط بودن مساحت استان با حدود تقریبی ۹۹ درصد به بخش کشاورزی (۲۰ درصد جنگل -۴۵/۵ درصد مرتع و

۵/۳۴ درصد ارزی مزروعی) با تولید حدود ۵ درصد محصولات زراعی آبی و دیم و با میانگین بارندگی ۵۰۰ میلیمتر در سانی متر مربع معادل ۱۲ میلیارد متر مکعب در سال و حجم آب های سطحی ۶/۶ میلیارد متر مکعب و زیر زمینی ۶۴ میلیون متر مکعب، با ضریب بهره برداری از منابع آبهای سطحی ۷ درصد و آب های زیر زمینی ۷۲ درصد و نیز با وجود ۲ میلیون نفر جمعیت و داشتن ۳ درصد از نیروی انسانی کشور و نیز داشتن نیروی کار انسانی فراوان و جوان، بملاوه ی وجود چهار فصل آب و هوایی در یک زمان ظرفیت های ایجاد مزیت نسبی و رقابتی بالا را در بخش کشاورزی و توریسم گردشگری و صیاحت به وضوح نشان می دهد.

بر اساس آمار نامه ی مرکز آمار ایران از کل شاغلان ۱۰ساله و بیشتر استان (۳۷۳۶۵۷ نفر در سال ۸۵) حدود ۲۷/۵ درصد اشتغال در بخش کشاورزی و صنایع وابسته به آن می باشد و در بخش صنعت و معدن و ساختمان حدود ۲۲/۵ درصد مشاغل را به خود اختصاص داده و ۵۰ درصد در بخش خدمات و مشاغل نامشخص مشغول به کار

شهرک های صنعتی استان و ناتوانی توسعه بخش خدمات بعلت وابستگی این بخش به بخش صنعت و کشاورزی و زیرساخت ها می توان به کارآمد بودن بخش کشاورزی و صنایع وابسته و نیز صنعت توریسم در اولویت اول امید وار و تاکید بیشتری داشت.

البته با توسعه و تکمیل زیر ساخت ها و شبکه حمل و نقل و راه آهن غرب کشور و بخصوص تکمیل بزرگراه بین المللی راه کر بلا و همسایگی با کشور عراق و کمتر توسعه یافتگی استان های شرقی عراق و اغلب استان های غرب همسایه ی کرمانشاه و وجود فرودگاه بین المللی کرمانشاه و ذخایر انواع معادن نفت، آهن، سرب، گوگرد، آلومیت، کوارتزیت و... می تواند در آینده ظرفیت های نسبی را متحول نموده و بخش خدمات بازرگانی و حمل و نقل و استخراج را به قافله مزیت نسبی اضافه نماید.

با شرح مختصری که عنوان شد، بنظر می رسد اولویت در مزیت های نسبی و رقابتی استان کرمانشاه به تناسب ظرفیت ها و زیر ساخت های موجود در بخش های کشاورزی و صنایع وابسته و نیز صنعت توریسم (در حوزه گردشگری) می باشد که بالاترین و پایه ای ترین پتانسیل و ظرفیت بهره وری اقتصادی را جهت سرمایه گذاری بخش خصوصی و دولتی، در جهت توسعه پایدار (رشد همراه با ملاحظات زیست محیطی) نسبت به دیگر بخش های اقتصادی دارا می باشد، و علاوه بر توسعه ی اقتصادی استان منافع زیست محیطی را نیز که به نوعی کاهش اثرات منفی اجتماعی و آسیب رسانی به محیط زیست می باشد را در بر خواهد گرفت و به حداقل خود خواهد رساند.

می باشند. همانطور که می دانیم بخش خدمات بر ستون دو بخش کشاورزی و صنعت و معدن از یک طرف و ساختارهای جغرافیایی و زیربنایی اقتصادی از طرف دیگر استوار است بنابر این توسعه در بخش خدمات اول می بایست توسعه در زیر ساخت ها و بخش کشاورزی و صنعت و معدن صورت پذیرفته باشد.

بنابراین بر اساس ویژگی های عنوان شده ی فوق و به تناسب ظرفیت های اقتصادی و جغرافیایی استان کرمانشاه، به نظر می رسد بخش کشاورزی و صنایع وابسته به آن و نیز صنعت توریسم گردشگری بدلیل پایین بودن ارزش بری و ظرفیت اشتغال بالا و کار بر بودن تکنولوژی مورد استفاده در بخش کشاورزی و توریسم گردشگری (به جای استفاده از تکنولوژی سرمایه بر و خروج ارزش جهت صنایع ارزشزبر، آلوده کننده و سنگین) و وجود پیوند های صنعتی و ظرفیت های صنعتی بالا در بخش کشاورزی، غذایی و توریسم و نیز وجود عامل تحرک بخش محوری و پایه ای در این حوزه ها، به علاوه وفور طرح های صنایع بالادستی و پایین دستی زیاد، و وجود بازار تقاضا و مصرفی مناسب داخلی و خارجی، و اثرات مثبت و بالای اقتصادی و اجتماعی و به تبع آن کاهش اثرات اقتصادی و اجتماعی نامطلوب، تولیدات کشاورزی و صنایع مرتبط و صنایع غذایی و توریسم گردشگری با لحاظ نمودن شروط و زیر بناهای توسعه پایدار (در نظر داشتن ملاحظات زیست محیطی) و تغذیه سالم، اولویت مزیت نسبی را در این حوزه ها را نسبت به سایر بخش های اقتصادی برجسته تر نشان می دهد.

بعلاوه وجود کارگاه ها و صنایع ورشکسته بسیار در

گزارش پنجمین جلسه "اتاق فکر فردا"

پنجمین جلسه "اتاق فکر فردا" با حضور جمعی از اعضای خوش فکر باشگاه فعالان اقتصادی در تاریخ ۹ اسفند ماه ۱۳۹۴ در محل سالن جلسات اتاق بازرگانی کرمانشاه با سه دستور کار زیر تشکیل گردید:

۱. راه کارهای افزایش نشاط اجتماعی
۲. معرفی محصولات بومی استان
۳. مزیت های نسبی کرمانشاه چیست؟

پیرامون همین موضوع، اعضای حاضر در جلسه به ایده پردازی پرداختند و پس از بیان همه نظرات، دبیر جلسه نظرات را به شرح زیر جمع بندی و تکوین کرد:

موضوع اول: افزایش نشاط اجتماعی مقدمه:

ایران در حوزه شادی رتبه ۱۱۴ام را در رده بندی سازمان جهانی بهداشت دارد. افسردگی در ایران آمار نسبتاً بالایی دارد. آمار بالایی مصرف مواد مخدر شادی آفرین و مشروبات الکلی، رنگ خطری برای این مسئله است. شادی های اجتماعی ما در حد ارتباط کلامی توقف کرده و از ارتباطات رفتاری و احساسی واقعی خبری نیست. تفریحات فردی غیرفعال مانند رفتن به مراکز خرید رفتن به رستوران ها، پاساژ گردی، تماشای تلویزیون، تماشگر دیگران و چک گفتن تا حدی جای شادی اجتماعی را گرفته است. نشاط اجتماعی، اثرات و آثاری چند بر زندگی شهروندان و جامعه دارد که تعلق اجتماعی، همبستگی اجتماعی، مسئولیت پذیری اجتماعی، وفای اجتماعی، ارتقاء شخص های سلامت روانی و اجتماعی، افزایش رضایت از زندگی یا رضایت شغلی و...، یوایی اجتماعی، کاهش هزینه های مردم، افزایش امید در جامعه، زندگی متعادل و با ثبات، ارتقاء کیفیت زندگی، افزایش خلاقیت و نوآوری، کاهش آسیب های اجتماعی (خصوصاً در جوانان و...) از جمله آن است که جامعه خوشحال و خرسند تولید بهتر، اشتغال بیشتر و اقتصاد سالم تر است. بدون شک در چنین محیطی امنیت اجتماعی و فردی راحت تر به دست می آید. در محیط شاد ذهن انسان بویای زیاتش گویا و استعدادش شکوفای می شود.

ایده: برگزاری تورهای طبیعت گردی، جشن و جشنواره ها

پیشنهاد دهنده ها: پوریا بابایی، حمیدرضا امیری، رضا اسفندیاری، تادیا مرادی، اکرم دوست مهربان توضیحات: برگزاری تورهای طبیعت گردی ارزان قیمت در اطراف شهر و جاهای دیدنی و ناشناخته و برگزاری جشن های عمومی سنتی مانند چهارشنبه سوری، جشن نوروز، میلاد ائمه، کسرت های عمومی و... می تواند بسیار تاثیر گذار در بالا بردن سطح نشاط اجتماعی باشد.

ایده: راه اندازی مکان های مختص به کودکان

پیشنهاد دهنده ها: زهره شمس، ثمر اکرمی، محمدعلی پورحسن توضیحات: کودکان یکی از گروه های انسانی حائز اهمیت هستند که در صورت عدم توجه به ایجاد تفریحات سالم با آسیب های روانی و اجتماعی مواجه می شوند، و عیباً همان آسیب ها به سایر اعضای خانواده منتقل می گردد. بنابراین ایجاد خانه های اسباب بازی، فضاهای ورزشی و ابزارهای ارتباطی برای بلوغ فکری کودکان باید در نظر گرفته شود. همچنین راه اندازی مهد کودک های تخصصی برای نوزادان با امکانات مناسب و مربیان کار آزموده، راه اندازی باغ کودک و مراکز آموزش و استعداد یابی کودکان در آینده تاثیر به سزایی در نشاط آنان و خانواده ها خواهد داشت.

ایده: بالا بردن فرهنگ داند به بهداشت فردی و روانی با ترویج فرهنگ مراجعه به مشاوران و روانشناسان

ارائه دهنده: حمیده آزاد، سید مرتضی موسوی سپهر، علی دینی توضیحات: استفاده از عطر و لباس های آراسته با رنگ های شاد در منزل و در جامعه متناسب با هنجارهای اجتماعی، حضور در مجالس شادی، ورزش، سفر و تفریح، تقویت تبسم و خنده که باعث سلامتی بدن، رفع کینه ها، رفع فشار روانی و موجب شادابی می شود. رعایت احترام و تکریم که یکی از نیازهای روان شناختی انسان هاست، هدیه دادن و گرفتن که باعث دوستی، محبت و شادمانی است، رعایت آراستگی و نظافت که در ایجاد رغبت، علاقه مندی و شادابی نقش زیادی دارد.

همچنین سلامت روان در اثر شرایط، عوامل و متغیرهای مختلف در طول زندگی می تواند تغییر کند. مواردی چون: زمینه های پیشگیری از فشار های روانی، ایجاد کنترل بر فشار های روانی، کمک به بالا بردن ظرفیت تحمل پذیری و پرهیز از عصبانیت های زود هنگام، تقویت اعتماد به نفس، اراده و حافظه و تربیت آنها در مسیر پرورش با روش های کار آمد، ریشه کنی افکار منفی و ناارام و میچانه های رنج، ایجاد قدرت غلبه بر ترس و ناراحتی های زندگی، تقویت ارتباط های اجتماعی و ارتباط های خانوادگی صحیح و کار آمد، فراگیری ورزش های فکری و به کارگیری آن در مسیر تعلیم و تربیت، پرداخت به عوامل امید بخش و شادی آور مانند رضایت و تحمل، پرهیز از گناه، مبارزه با نگرانی، سفر و تفریح، تفکر در آفریده های خداوند، یادگیری و اتخاذ شیوه صحیح برخورد با مشکلات، داشتن قضاوت های مثبت در خصوص افراد و امور و تصویر سازی های مثبت، مواردیست که نیاز به آموزش داشته و هر فردی باید هر از چندگاهی برای مشاوره گرفتن در این موارد به یک روانشناس مطمئن مراجعه نماید.

ایده: اصلاح معماری شهری

پیشنهاد دهنده ها: محمدامین اعظم، شورش فرهادی توضیحات: اصلاح نماهای ساختمان ها و استفاده از نماهای با طراحی های شاد و گنجانیدن فضای سبز کوچک (گلدان) در نماهای ساختمان ها، بجای استفاده مکرر از نماهای یکپارچه و بی روح و تکراری، چاپ تعداد بسیار بالایی استیکر با عنوان لطفاً با لبخند بزنید و چسباندن آن بر ورودی مکان های عمومی.

کدبانوی نمونه، عرفیات گره بان، شاسی اتومبیل صنعت خودرو، پتروشیمی کرمانشاه، پتروشیمی بیستون، پتروشیمی پلیمیر، سیمانسانام، سیمان غرب، جهان فولاد غرب، باختر بیوشیمی، کابل باختر، پویا غرب، پاک مایه، قطعات خودرو مهرکام پارس غرب، ماریچ باختر، پت های پلاستیکی زرین غاب غرب، جمبه فرمان محور سازان زاگرس، تیرچه صنعتی کر، خوراک دام و طیور روانسر، لفاف غذائی-دارویی پوشش چاپ، گچ گیلانغرب، الماس درب زاگرس، صنایع الکتریکی فاران، نان های صنعتی زاگرس، مصنوعات چوبی لرد آراء، کولر گازی بستان سرمای غرب، کرپ ناز، روئین باطری غرب، نوشابه روز نوش، فرش نگین زاگرس، شمش روی سیماب، شمش روی پگاه، سرنگ تزریق آریان

ایده: صنایع دستی و سوغات

توضیحات: سازهای تنبور، تار، سه تار، سنتور، گیوه، سراجی، فرش دستباف، صنایع چوبی، چاقوی کرند غرب، عطر فرمیس، نان برنجی، کاکه نان خرمایی، روغن حیوانی، گلیم، موج، نم، قلم زنی، جاجیم بافی

ایده: غذاهای سنتی

توضیحات: دنده کباب، کباب کوبیده اسمعیل ستر، خورش کنگر، خورش خال، سیب پلو، آش دوغ، ووشک پلو، آش عیاسلی، خورش سورانه، کوکوی باغاره

موضوع سوم: مزیت های نسبی کرمانشاه چیست؟

مقدمه:

هر شهر و استانی یک ویژگی مطرح دارد که همه ایران آن شهر را با آن ویژگی می شناسند. قطعا چنین ویژگی هم در کرمانشاه وجود دارد اما تا کنون به صورت جدی به آن پرداخته نشده که کدام ویژگی کرمانشاه مطرح تر است و به آن می نازد. به همین منظور اگر این ویژگی شناسایی شود می توان آن را در رسانه های جمعی، شبکه های اجتماعی بیش از گذشته مطرح کرد

ایده: گردشگری و طبیعت

توضیحات: کوهای سر به فلک کشیده، سراب ها، غار پراو، درخت رحمت، باغ گل ها، تالاب هشیلان، سراب نیلوفر، روستای تاریخی دشه، سراب برناج، پارک شیرین، پارک شرقی، سراب یابری، پارک لاله، روستای شالان، غار چشمه سهراب، روستای سراب شاه حسین، غار دو اشکفت، گوردخمه برناج، بلوار طاق بستان، تپه موسایی، پراک ساحلی رود قره سو، سراب قنبردالاهو، ریجاب، سراب روانسر، آبشار پیران، سراب پیران، غار کواوت، غار قوری قلعه، سراب صحنه، بازی دراز

ایده: صنایع دستی

توضیحات: سازهای تنبور، تار، سه تار، سنتور، گیوه، سراجی، فرش دستباف، صنایع چوبی، چاقوی کرند غرب، عطر فرمیس، نان برنجی، کاکه نان خرمایی، روغن حیوانی، گلیم، موج، نم، قلم زنی، جاجیم بافی

ایده: اماکن تاریخی

توضیحات: طاق بستان، قلعه پیران، بقعه بابایادگار، کتیبه بیستون، تالاب مشیمان، چهار طاقی، کاخ ساسانی قصرشیرین، گوردخمه اسحاق وند، گوردخمه سرخ ده، مجسمه هرکول، مسجد عماد الدوله، نیایشگاه اناهیتا، کتیبه گودرز، طاق گراگودین تپه، دکان داوود، کاروانسرای عباسی، دخمه مادها، چال آباد، هوجیر، شهر باستانی کامبدان، کلیسای ارامنه، قلعه بیستون، بل خسرو، دخمه مادها، عمارت خسروی، خانه خواجه باروخ، تپه تنگ، تپه آسباب، تپه چیا جانی، قلعه یزدگرد، قلعه یزدگرد، تکیه

معاون الملک، تکیه ییکلریکی

ایده: بالا بردن سطح آگاهی مردم برای چگونگی گذراندن اوقات فراغت پیشنهاد دهنده ها: معصومه زارع، ابوالفضل محمدی، مریم خسروی مقدم، علی بنجایی

توضیحات: الگو و برنامه گذراندن اوقات فراغت بستگی مستقیم به سبک زندگی دارد، متأسفانه ۸۰ درصد مردم نسبت به نحوه درست پر کردن و گذراندن اوقات فراغت آگاهی ندارند و تماشای تلویزیون به خصوص فیلم های مأموره ای یکی از اصلی ترین ابزارهای پر کردن اوقات فراغت ۴۰ درصد از خانواده ها شده است که عوارض آن در تربیت فرزندان و آینده خانواده غیر قابل انکار است. امروزه در اغلب خانواده ها به علت اشتغال پدر و مادر، فرزندان برنامه معینی برای گذراندن اوقات فراغت ندارند و بازی های رایانه ای با وجود زیان های متعدد؛ اصلی ترین برنامه تفریحی نوجوانان و جوانان شده است.

موضوع دوم: معرفی محصولات بومی استان

مقدمه:

بیشتر از صدسال است که درآمدهای ایران مبتنی برمعاینه زیرزمینی و خام فروشی است. یعنی بخش عمده درآمد سرانه کشور از طریق نفت و میعادات نفتی تأمین می شود، به همین دلیل نسبت به سایر کشورها در زمینه توسعه، دارای چالشها و مشکلات بسیاری است، زیرا هر زمان که قیمت فروش نفت افزایش می یابد، درآمدهای نفتی به صورت انبوه وارد کشور می شود. این افزایش ناگهانی درآمدهای نفتی و نبود زیرساخت های مناسب که می تواند به افزایش درآمدهای ثابت و پایدار کشور کمک کند، به مشکلات فراوان از جمله تورم، واردات بی رویه و به هم خوردن مناسبات اقتصادی در کشور منجر می شود، اما کشورهای بسیاری هم در دنیا وجود دارند که با منابع زیرزمینی ندارند یا طوری رفتارکردند که وابسته به منابع زیرزمینی نیستند و درآمد پایدار کشور ودرآمد سرانه ملی شان از طریق ارزش افزوده ای که احاد جامعه روی مسائل تولیدی اقتصادی کشور انجام می دهند، حاصل می شود. اعمال تحریم های اقتصادی در سال های اخیر این موضوع را بیش از گذشته ضروری کرده است که باید بیش از گذشته به تولید داخل توجه شود؛ چرا که با توسعه صنایع بومی می توان به راحتی بخش قابل توجهی از نیازهای اساسی مردم به کالاهای مختلف را در داخل کشور برطرف کرد.

محصولات و تولیدات بومی استان که می توان در حوزه بازاریابی، بسته بندی و یا برندسازی تلاش کرد

ایده: محصولات باغی

توضیحات: سیب گهواره، انجیر ریجاب، شاه توت ریجاب، مرکبات قصرشیرین، کشمش، بادام، زردآلو، گردو، انگور، آلبالو، گیلاس و عسل صحنه

ایده: محصولات کشاورزی

توضیحات: تخمه سنقر، نخود بیونج، گوچه چچمال، پیاز هرسین، سقر کردی، زعفران صحنه، تنباکو هرسین.

ایده: صنایع

توضیحات: صنایع غذائی اوکادو، کشت و صنعت روژین تاک، کارخانه های لبنیات از جمله بیستون، مانتازان، بربوان، حاجی بابا.

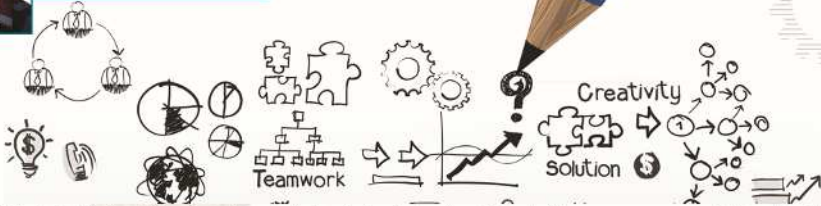
کلهپر و ...، پودر و عصاره شیرین بیان زاگرس، بلمان اداری و صنایع چوب لرد آراء، کاشی کازه، کاشی بیستون، گروه چینی کرد، فرآورده های گوشتی از جمله بیستون و بهار آفرین و ...، مجتمع کشت و صنعت ماهیدشت، چای تپیا، تولید کارتن از جمله غرب کارتن و دایکات، نوشابه مزمز، قند بیستون، قند اسلام آباد، سیمان سامان، سیمان غرب، کارخانه آرد روانسر، سبزیجات بسته بندی شده

توسعه پایدار در گرو اشتغال زنان

* اکبر فدایی
* کارشناسی ارشد مدیریت کارآفرینی
* قسمت دوم و پایانی

توسعه، توسعه پایدار

اگرچه تعاریف متعدد و گوناگونی از توسعه شده است، اما در یک جمع بندی کلی از این تعاریف می توان گفت: توسعه یعنی فراهم شدن زمینه های لازم برای بروز و ظهور ظرفیت ها و قابلیت های عناصر مختلف در اجتماع و میدان یافتن آن ها برای دستیابی به پیشرفت و افزایش توانایی های کمی و کیفی سیاسی، اقتصادی و اجتماعی در پهن جامعه و حکومت همان گونه که: این تعریف بر می آید توسعه نه منحصر به توسعه اقتصادی یا توسعه سیاسی است و نه صرفا در برگیرنده شاخص های کمی رشد می باشد. درواقع، توسعه شامل رشد اقتصادی و گسترش توانایی های لازمی و افزایش تولید و ارتقاء سطح رفاه مادی است. علائیت فرهنگی با علائیت ارتباطی رانیز دیر می گیرد که به معنای گسترش زمینه های عقل و منطق گرایی، مفاصله و ایجاد ارتباط ظرفیت های گفتمانی می باشد. توسعه در ابتدا به معنای رشد اقتصادی بود و هدف تئوری های توسعه نیز تسریع اقتصادی در کشور های توسعه نیافته بود. در چنین شرایطی دولت تنها نماینده اجرای برنامه های توسعه و نظارت بر آن ها محسوب می شد. اما به تدریج و با معلوم شدن نقاط ضعف برنامه های گذشته، مفهوم توسعه و عوامل اجرا کننده آن دستخوش تحول شد. به ویژه آن که مشخص شد نبود ساختار های کارآمد اجتماعی در جهان سوم، رشد اقتصادی آن ها را تحت تاثیر قرار داده است. به این ترتیب ایجاد اجتماعی توسعه مورد توجه قرار گرفت و رفع نیازهای مادی، فرهنگی و اجتماعی انسان در استراتژی های توسعه گنجانده شد. با عقب نشینی دولت از عرصه توسعه، زمینه لازم برای اجرای توسعه مشارکتی فراهم شد. به این ترتیب در رهیافت های جدید توسعه، بحث در مورد ایجاد فضا برای مشارکت افرادی است که توسعه برای آن ها صورت می گیرد. در سال ۱۹۹۰ میلادی مفهوم توسعه که تا آن زمان بر اساس شاخص های

اقتصادی تعریف می شد، جای خود را به عبارت دیگر، انسان محور توسعه قرار گرفت و شاخص های آموزشی، امید به زندگی و اشتغال به عنوان معیارهای سنجش آن اعلام شد و ارتقاء سرمایه انسانی دستور کار کشور های جهان قرار گرفت. با مطرح شدن ارتقاء سرمایه انسانی که با رشد شاخص های توسعه انسانی همراه است، توجه به زنان به عنوان نیمی از جامعه انسانی در برنامه ریزی توسعه ضرورت یافت و تلاش برای بهبود شاخص های توسعه حساس به جنسیت آغاز شد. استفاده از توان بالقوه زنان در جهت تحقق توسعه ضرورت توأمند سازی آن ها را مطرح می سازد. این مفهوم به تدرک و تسلط بیشتر بر منابع زنان اطلاق می شود. رفاه مادی، دسترسی، آگاهی، مشارکت و کنترل از جمله اصول توانمندسازی است که با اجرای آن زنان به نیروی انسانی موثر در فرایند توسعه تبدیل می شوند. توسعه پایدار نیز بر آن روند توسعه اشاره دارد که ظرفیت مردم را برای ایجاد و مصرف ثروت به صورت ماندگار، تقویت می کند. توسعه پایدار نیازمند یک محیط اجتماعی-اقتصادی، سیاسی و فرهنگی است که افراد را قادر سازد در روند توسعه مشارکت کرده و در آن لحاظ کنند. توسعه پایدار دارای سه ویژگی برجسته است که هر سه برای زنان بسیار امیدوار کننده است. نخست این که توسعه پایدار بیشتر مبتنی بر توزیع است تا تولید. در این حالت توزیع عادلانه دستاوردهای توسعه از لحاظ جنسیتی، قومیتی و غیره مورد توجه می باشد. این در حالی است که در کشور های درحال توسعه مردان بیشتر بهره ورن توسعه بوده اند و زنان قربانیان توسعه، زیرا توسعه برای زنان به معنی بار کاری بیشتر در بیرون از خانه بوده در حالی که دستاوردهای مثبت توسعه بیشتر نصیب مردان شده است. از این لحاظ، برای دستیابی به توسعه پایدار، تغییر در مناسبات کنونی میان بهره ورن و قربانیان توسعه کاملا ضرورت دارد تا بدین ترتیب زنان و مردان از مزایای توسعه به یک اندازه برخوردار شوند. به همین خاطر برای بهبود در دسترسی زنان به دستاوردهای توسعه، مسائل زنان مورد توجه بیشتری قرار گرفته و ارتباط میان برنامه های توسعه و بهبود شرایط عمومی زنان برای کارگران بین المللی به موضوع مهمی تبدیل شده است. اینک در برنامه های توسعه بانک جهانی این امر حائز اهمیت جدی تلقی شده و موفقیت برنامه های توسعه در کشور های کم توسعه و در حال توسعه را به جنسیتی کردن توسعه موکل ساخته است. دومین ویژگی برجسته توسعه پایدار این است که معطوف به آینده است نه حال، و از این لحاظ نوعی موردنیشی و آینده نگری در آن مشاهده می شود. در اینجا نیز باید گفت: تردیدی نیست که وضعیت گذشته زنان به ویژه در کشور های در حال توسعه با هیچ واژه ای به خوبی برسرالاری توضیح داده نمی شود. سومین ویژگی توسعه پایدار این است که بیشتر معطوف به پرورش است تا گسترش. بدین ترتیب، صرف افزایش کیفیت های مثبت دیگر، مسئله ای نیست، بلکه هدف اصلی پرورش انسان هاست. از این لحاظ، زنان بیش از هر گروه اجتماعی دیگری در معرض سرکوب استبدادها و

قابلیت های نهفته خویش قرار داشته اند.

عوامل موثر بر نابرابری ها در توسعه اشتغال

برخی از مسائل و مشکلات اشتغال زنان، موقع توسعه ای است که به ساختار کشورها مربوط می شود و بخشی از آن منابع غیر توسعه ای و غیر ساختاری می باشد. از منابع توسعه ای، مواقع اجتماعی فرهنگی و اقتصادی را می توان نام برد و منابع غیر توسعه ای نیز به ویژگی های شخصیتی و فیزیولوژی زنان باز می گردد. **مواقع فرهنگی:** با وجود این که عامل اقتصادی در اشتغال زنان دارای بیشترین اهمیت می باشد ولی مالکات و بررسی های صورت گرفته نشان داده است، ارزش ها و باور های فرهنگی رایج در یک جامعه تاثیر مستقیمی بر میزان اشتغال زنان داشته است. در مورد ایران، فرهنگ پذیرفته شده در جامعه این باور را بوجود آورده است که در صورت عدم موفقیت شوهر با کار زن حتی در صورت تمایل او به ادامه کار، زن باید از کار خود چشم پوشی نماید. از مهمترین مواقع فرهنگی بر سر راه اشتغال زنان در ایران می توان: باور های غلط اجتماعی مبنی بر عدم مشارکت زنان در فعالیت ها، عدم آگاهی زنان ایرانی نسبت به حقوق شهروندی خود، عدم آگاهی زنان از زمینه های مختلف اجتماعی و اقتصادی موجود برای فعالیت، بالاتر بودن نرخ بی سوازی زنان نسبت به مردان، پایین بودن درصد متخصصین و دارندگان مدارج علمی در بانوان نسبت به مردان اشاره نمود. **مواقع اجتماعی:** در بررسی مواقع مشارکت زنان، جنبه های فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی آنان را نمی توانیم کاملا از هم تفکیک کرد و موقع اشتغال زنان از مواقع فرهنگی و اقتصادی آنان جدا نیست ولی با این حال مهمترین راه دستیابی به توسعه فرهنگی را آموزش و پرورش زنان می دانند. در این زمینه نو نهاد مدرسه و خانواده را مهمترین عامل در آموزش، تربیت و جامعه پذیری زنان ارزیابی می کنند. با وجود آموزش در مورد زنان نسبت به مردان، فرصت

رشد و ارتقاء شخصیت وجودی زنان را دچار مشکل می نماید و شرایط سختی برای اشتغال آنان ایجاد می نماید که باعث می شود زنان در زمینه های شغلی، یا شرایط مسوولی با مردان رانداشته و اگر هم در شرایط مسوولی با آنان باشند کارفرمایان و مدیران با بهانه های که برای آنان نسبت به زنان وجود دارد تصورات و پیش داوری های منفی نسبت به کار زنان، مردان را بر آنان ترجیح خواهند داد.

موانع اقتصادی: تأکید بر ویژگی ها و نقش های غیر اقتصادی زنان، اجتناب بخش خصوصی از سرمایه گذاری در کارهای اشتغال زا، عدم تنوع یا کم تنوعی فرصت های شغلی برای زنان، بالا بودن هزینه های نیروی کار زنان برای کارفرمایان و صاحب سرمایه نبوده زنان.

موانع سیاسی: عدم وجود نهادهای سیاسی مشارکتی، کم بودن شانس زنان در کسب مقامات دولتی، ساختارهای قدرت و نقش های سیاسی، گسترده دامنه این موانع نشان می دهد که جز با برنامه ریزی منسجم و تلاش گسترده در سطح ملی، نمی توان حتی در درازمدت به بهبود وضعیت اشتغال زنان خشود بود. با این حال بررسی روند اشتغال زنان و قوانین ناظر بر آن پس از پیروزی انقلاب اسلامی نشان می دهد که از نظر قانونی نه تنها منعی برای اشتغال زنان ایجاد نگردیده است، بلکه سعی شده تا زمینه های لازم برای اشتغال مناسب و مفید زنان فراهم گردد.

توانمندسازی زنان

توانمندسازی زنان نیز همچون مفهوم کلی توانمندسازی به معنای مقابله با وضعیت بی قدرتی زنان است. این مفهوم به تازگی و تسلط بیشتر بر منابع و کسب منافع برای زنان اطلاق می شود. توانمندسازی فرایندی است که طی آن افراد برای غلبه بر موانع پیشرفت فعالیت های انجام می دهند که باعث تسلط آن ها در تعیین سرنوشت خود می شود. این واژه به مفهوم غلبه بر نابرابری های بنیانی است. توانمندسازی یک زن به این معنی است که او برای انجام برخی کارها توانایی پیدا می کند. این امر به رفع تبعیض میان زنان و مردان منجر شده و در مقابل با تبعیض های جنسیتی در جامعه موثر واقع می شود. توانمندسازی زنان دارای ابعاد مختلف مادی و غیر مادی است که با یکدیگر پیوند داشته و با موضوعاتی چون رفاه مادی، دسترسی به آب، آگاهی، مشارکت و کنترل محیط می باشد. رفاه به عنوان اولین معیار، مرحله ای است که طی آن مسائل رفاه مادی زنان مانند تغذیه و درآمد خانوار در مقایسه با مردان مورد بررسی قرار می گیرد. هدف این مرحله برآورده کردن نیازهای اولیه زنان فقیر است. در مرحله دوم حق برابر زنان با مردان در دسترسی به منابع در حوزه خانواده و در مقیاس بزرگتر در سیستم کشور مطرح می شود. پس از طی این مراحل است که می توان به مشارکت برابر زنان در حوزه های مختلف امیدوار بود. نتایج یک تحقیق در ایران حاکی از آن است که افزایش آگاهی های در حوزه های مختلف و برنامه های آموزشی کارآفرینی بر اعتقاد به نفس و گزارشات کارآفرینی زنان خانه دار تأثیر داشته است. بر اساس این تحقیق، یکبارگی و عدم اشتغال زنان خانه دار تأثیر منفی بر زندگی آن ها خواهد داشت. بر این اساس با برنامه های توانمندسازی می توان زنان را به ایجاد اشتغال ترغیب کرد. اگرچه عوامل مختلفی از جمله فقدان فرصت های شغلی مناسب، روش های محدود استفاده و حضور کافی نیروی کار مردان در بازار مانع از فعالیت های بیرون از خانه زنان خانه دار می شود اما فقدان اطلاعات عمومی در مورد توانایی ها و پتانسیل روحی و فیزیکی نیز نقش مهمی در این زمینه ایفا می کند.

نتیجه گیری

بدون شک مهمترین عاملی که آهنگ رشد و توسعه اقتصادی-اجتماعی را تسریع می بخشد، "تغییرات اساسی" آن جامعه است. هر جامعه انسانی نیز متشکل از زنان و مردانی است که تحت روابط متقابل اجتماعی در عین وابستگی متقابل هر یک از دو جنس به یکدیگر، نقش و کارکرد ویژه ای را ایفا می کنند و بی

تردید زنان به عنوان نیمی از جمعیت نیز، تأثیر مستقیمی در توسعه جامعه دارند لذا استراتژی های یک جامعه توسعه یافته، لازم است بر مبنای مشارکت هرچه فعال تر زنان در امور اقتصادی، سیاسی، اجتماعی بی ریزی گردد. زنان به عنوان عضو موثری از جامعه می توانند نقش پیشگام خود را در مسئولیت ها و ترویج مفهوم مشارکت و اشتغال در زندگی و زمینه سازی مناسب برای فعالیت آزادانه و شناساندن حق مدیریت اقتصادی، مالکیت و... است. که این همه نیازمند آن است که هزینه ها و آموزش های لازم برای زنان در نظر گرفته شود. امروزه دنیا با این واقعیت روبرو شده است که دیگر نمی توان زنان را به عنوان عاملی نامرئی در فرایند توسعه به حساب آورد و توانمندی های زنان در میزان موفقیت دولت های در حال توسعه در زمینه کنترل رشد جمعیت، یکبارگی، بهداشت و... امری غیر قابل انکار است. در چنین شرایطی به نظر می رسد تحقق توسعه پایدار در کشورمان نیز بدون توجه به توانمندی های زنان امکان پذیر نیست و بررسی دقیق تر این مساله امری ضروری در راستای ایجاد زمینه مناسب برای بهبود وضعیت جامعه محسوب می شود. در همین راستا می توان به راهبردهای ذیل جهت توانمندسازی زنان اشاره کرد: آموزش زنان و دختران، تسهیل مشارکت و دخالت آن ها در فعالیت های اقتصادی از طریق توسعه توانمندی های کارآفرینی و درآمزی و افزایش دسترسی آن ها به اعتبارات، دخالت زنان در تدوین سیاست ها و تصمیم گیری های اساسی جامعه، تشویق تغییرات اجتماعی-فرهنگی از طریق کشف و شناخت مسائل جنسیتی و تلاش برای اجرای موثر قوانین مدافع حقوق زنان.

پیشنهات

- جلوه دادن زنان خانه دار به عنوان افراد نا آگاه کم سواد، بیکار و وابسته به شوهر، بی توجهی به باورها و توانایی های زنان به عنوان نیمی از جمعیت جامعه می باشد. لذا باید جایگاه واقعی خود را بیابد و این مهم باید در کتب درسی و رسانه های گروهی و آموزش های غیر رسمی مورد توجه قرار گیرد.
- باید زمینه لازم را جهت ارتقاء زنان به سطوح بالای شغلی فراهم کرد.
- باید آگاهی های لازم به شوهران در مورد اشتغال زنان و تأثیرگذاری آن بر بنیان های اقتصادی و فرهنگی خانواده داده شود.
- باید زنان خانه دار را با هدف تأمین آئینه در دوران کارآفرینانگی، کپولت و بی سرپرستی بیمه نمود.
- باید حائلق در برهه ای کوتاه از زمان به عنوان عامل انگیزش، مدیریت و هدایت برنامه ها و پروژه های رشد و توسعه به زنان شایسته و متخصص و کارآمد و انگار شود.
- با توجه به اهمیت مساوات و عدالت اجتماعی و اقتصادی، باید با مصوبه های قانونی و نیروی خلاق زنان به عنوان نیمی از نیروی کار و منابع انسانی، استفاده کامل نمود.
- باید با آگاهی و آموزش مدیریت مشارکت به شوهران و فرزندان آنان، بار سنگین اداره امور خانه و تربیت فرزندان را سبک نمود.
- باید باورها و پندارهای غلط جامعه را در مورد استعداد و شناخت استفاده زنان که مرد بر مبنای جنسیت استعدادهای بیشتری برای برعهده گرفتن مشاغل سطح بالا دارد اصلاح کرد.
- محدودیت های اجتماعی-فرهنگی و اقتصادی برای آندسازی فعالیت های زنان را باید از بین برد.
- امر توسعه بدون مشارکت زنان میسر نخواهد بود؛ زنان مصداق کلمه مبارک "الذین آمنو و عملوا الصالحات" هستند و تربیت مردان و زنان فردا را بر عهده دارند بنابراین لازم است که تمام امکانات را برای فراهم کردن مناسب برای فعالیت های آنان فراهم نمود. توانمندسازی زنان در جهت کسب مهارت های شغلی و پذیرش مدیریت در سطوح عالی و شناخت استفاده های
- بانوان در عرصه های مختلف و یکبارگی آن ها
- در جهت رشد و تعالی کشور.

